

Minister Zdrowia

NKK1.0912.7.2024.ES.8
Warszawa, 22 maja 2025

Pan
Jarosław Gospodarczyk
Dyrektor
Regionalnego Ośrodka Psychiatrii Sądowej
w Branicach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Jednostka kontrolowana: Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej w Branicach,
ul. Szpitalna 19, 48-140 Branice, dalej jako: „Ośrodek” lub „ROPS”.

Jednostka kontrolująca/departament: Ministerstwo Zdrowia, Departament Nadzoru
i Kontroli, ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa.

Kontrolę przeprowadzili:

- Ewa Szewczyk – główny specjalista w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 135/2024 ważnego w okresie od dnia 10 czerwca 2024 r. do dnia 5 lipca 2024 r. oraz upoważnienia nr 175/2024 ważnego w okresie od dnia 22 lipca 2024 r. do dnia 2 sierpnia 2024 r. – kierownik zespołu kontrolnego,
- Anna Dobrydnio¹ – główny specjalista w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 136/2024 ważnego w okresie od dnia 10 czerwca 2024 r. do dnia 5 lipca 2024 r. oraz upoważnienia nr 176/2024 ważnego w okresie od dnia 22 lipca 2024 r. do dnia 2 sierpnia 2024 r. – członek zespołu kontrolnego.

Temat kontroli: Wybrane aspekty funkcjonowania jednostki, w szczególności: gospodarka finansowa i prawidłowość wydatkowania środków publicznych, polityka kadrowa, realizacja zadań statutowych.

Okres objęty kontrolą: 2022 r. – 2023 r.

Czynności kontrolne przeprowadzono w trybie zwykłym, na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej².

Celem kontroli było dokonanie oceny gospodarki finansowej i prawidłowości wydatkowania środków publicznych, polityki kadrowej oraz realizacji zadań statutowych Ośrodka.

Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej w Branicach jest podmiotem leczniczym w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej³ prowadzonym w formie państwowej jednostki budżetowej, dla którego podmiotem tworzącym jest minister właściwy do spraw zdrowia.

¹ Nieobecność pracownika usprawiedliwiona.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 799.

Funkcjonowanie ROPS reguluje zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie nadania statutu Regionalnemu Ośrodkowi Psychiatrii Sądowej w Branicach⁴, dalej jako: „Statut”.

Dyrektorem Ośrodka od dnia 20 kwietnia 2023 r. jest Pan Jarosław Gospodarczyk⁵. W okresie od dnia 10 października 2001 r. do dnia 19 kwietnia 2023 r. Dyrektorem Ośrodka był Pan Wiesław Gadecki.

Zastępcami Dyrektora w okresie objętym kontrolą byli: od dnia 1 września 2000 r. do dnia 30 marca 2022 r. Pan Jerzy Nogański, a od dnia 15 kwietnia 2022 r. do dnia 19 kwietnia 2023 r. był Pan Jarosław Gospodarczyk.

Głównym księgowym Ośrodka od dnia 2 lipca 2009 r. jest Pani Ewa Wanat⁶.

I. Ocena kontrolowanej jednostki.

Działania Ośrodka w badanym okresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Na ogólną ocenę kontrolowanej działalności Ośrodka składały się poniższe oceny częściowe poszczególnych obszarów podlegających badaniu. Obszar **gospodarki finansowej** oraz wydatkowania środków publicznych oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Pozytywnie oceniono:

- działania w zakresie planowania i wykonania planu finansowego Ośrodka,
- terminowość przekazywania sprawozdań budżetowych,
- udzielanie zamówień publicznych oraz prowadzenie postępowań o wartości nieprzekraczającej kwoty 130.000,00 zł na podstawie wewnętrznych uregulowań.

Nieprawidłowości dotyczyły następujących obszarów:

- w polityce rachunkowości nie zaktualizowano nazwy konta księgowego funkcjonującego w praktyce, co stanowiło brak aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości Ośrodka w zakresie planu kont, czym naruszono art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷, dalej jako: „ustawa o rachunkowości”,
- wystąpiły przypadki klasyfikowania wydatków niezgodnie z klasyfikacją paragrafów i środków określoną w Załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁸, dalej jako: „rozporządzenie w sprawie klasyfikacji”,
- Ośrodek nie wykazywał i nie przekazywał dochodów z tytułu wynagrodzenia przysługującego płatnikowi składek na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa, czym naruszono § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa⁹, dalej jako: „rozporządzenie w sprawie wykonywania budżetu państwa”,

⁴ Dz. Urz. Min. Zdrow. poz.21.

⁵ Pismo z dnia 5 grudnia 2023 r. o znaku NKM.564.43.2023.2.MZ. W okresie od dnia 20 kwietnia 2023 r. do dnia 5 grudnia 2023 r. jako pełniący obowiązki Dyrektora, pismo z dnia 21 marca 2023 r. o znaku NKM.564.14.2023.MZ oraz pismo z dnia 12 października 2023 r. o znaku NKM.564.32.2023.MZ.

⁶ Z dniem 27 lipca 2022 r. przejście na emeryturę, z dniem 29 lipca 2022 r. ponownie zawarto umowę o pracę na stanowisku Głównej księgowej.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 513, z późn. zm.

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 259 z późn. zm.

- nieterminowo przekazano roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w roku 2022, czym naruszono art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹⁰, dalej jako: „ustawa Pzp”,
- w przypadku dwóch wniosków o zamówienie publiczne, brak było podpisów – w jednym przypadku Głównego księgowego, a w drugim przypadku osoby zatwierdzającej wniosek (Dyrektora Ośrodka), czym naruszono obowiązujące w Ośrodku regulacje wewnętrzne w zakresie udzielania zamówień publicznych.

Konieczna jest również modyfikacja zapisów Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w zakresie stosowania art. 53 i 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹, dalej jako: „ustawa o finansach publicznych”.

Obszar **polityki kadrowej** oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Pozytywnie oceniono zgodność zasad wynagradzania pracowników z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami oraz niezawieranie umów cywilnoprawnych z pracownikami Ośrodka.

Negatywnie oceniono wypłacenie dodatkowych świadczeń byłemu Dyrektorowi, Zastępcom Dyrektora oraz Głównemu księgowemu niezgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi¹², dalej jako: „ustawa kominiowa”.

Negatywnie oceniono również zawarcie umów cywilnoprawnych z [REDAKTOWANO] w których wskazana do realizacji ilość obowiązków była nierealna do wykonania w tym samym czasie przez jedną osobę. Negatywnie oceniono również zawarcie tych umów, a w konsekwencji wypłacenie znacznych środków finansowych, co należy uznać za działanie niegospodarne.

Ze względu na brak uregulowań wewnętrznych w zakresie prowadzenia naboru kandydatów na wolne stanowiska pracy w ROPS, wskazane jest również ustanowienie sformalizowanych zasad w tym zakresie.

W obszarze **działalności statutowej** pozytywnie oceniono:

- wykonywanie orzeczeń sądów o zastosowaniu środka zabezpieczającego związanego z umieszczeniem sprawcy w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym w warunkach maksymalnego zabezpieczenia;
- udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie diagnostyki i leczenia sprawców czynów zabronionych, które są związane z ich chorobą psychiczną, upośledzeniem umysłowym lub innymi zakłóceniami czynności psychicznych;
- wykonywanie badań psychologicznych i prowadzenie terapii psychologicznej;
- orzekanie i opiniowanie o stanie zdrowia;
- wydawanie opinii sądowo-psychiatrycznych i sądowo-psychologicznych na polecenie sądu lub prokuratury.

Negatywnie natomiast oceniono niezgodność Regulaminu organizacyjnego z zapisami Statutu ROPS w zakresie stanowisk zastępcy dyrektora określonych w Statucie¹³ z Regulaminem organizacyjnym, gdzie wskazano jedynie zastępcę dyrektora do spraw administracyjno-ekonomicznych, co należy uznać za zadziałanie nierzetelne i naruszające postanowienia zarządzenia Ministra Zdrowia.

II. Gospodarka finansowa i wydatkowanie środków publicznych.

1. Zasady (polityka) rachunkowości a obowiązujące regulacje prawne.

Ośrodek posiadał dokumentację opisującą przyjęte zasady (politykę) rachunkowości,

¹⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 2019, z późn. zm.

¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.

¹² Dz. U. z 2019 r. poz. 2136.

¹³ Stanowiska zastępcy dyrektora do spraw lecznictwa i rehabilitacji oraz zastępcy dyrektora do spraw administracyjno-ekonomicznych.

wprowadzone zarządzeniem nr 8 Dyrektora z dnia 22 marca 2011 r.¹⁴, która zawierała elementy wymagane na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Polityka rachunkowości zawierała plan kont opracowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁵ (dalej: „rozporządzenie w sprawie rachunkowości oraz planów kont”). W toku kontroli ustalono, że zkładowy plan kont w polityce rachunkowości powinien zostać zaktualizowany o właściwą nazwę konta 141, zamiast Inne środki pieniężne, powinno być Środki pieniężne w drodze – zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rachunkowości oraz planów kont oraz funkcjonującym w praktyce kontem 141, a także postanowieniami art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

W ROPS opracowano i wdrożono także Instrukcję sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych¹⁶ opisującą przyjęte zasady sporządzania, kontroli i obiegu dokumentów księgowych. W dokumencie opisano m.in. zasady kontroli dowodów księgowych, w tym merytorycznej, formalno-rachunkowej dokumentów, nie zamieszczono natomiast zasad prowadzenia kontroli wstępnej przez głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, a także zasad dokumentowania przeprowadzenia tej kontroli. Dodatkowo, zapis § 12 ust. 4 ww. Instrukcji w brzmieniu: „Dokumenty sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym zatwierdza do realizacji Główny Księgowy i Dyrektor Regionalnego Ośrodka Psychiatrii Sądowej” jest nieprawidłowy. Zgodnie z treścią art. 53 ustawy o finansach publicznych za całość finansów publicznych odpowiada klerownik jednostki, zatem tylko on „zatwierdza do wypłaty”, natomiast zgodnie z art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, główny księgowy dokonuje kontroli wstępnej zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, zatem konieczna jest odpowiednia modyfikacja ww. Instrukcji w tym zakresie.

Ustalono, że funkcjonujący w Ośrodku program księgowy umożliwiał generowanie raportów obrotów poszczególnych kont księgowych, raportów dotyczących planu finansowego wydatków budżetowych (konto 980) oraz zaangażowania wydatków budżetowych roku bieżącego (konto 998), a także generowanie raportów dotyczących poniesionych wydatków z konta 130 w poszczególnych paragrafach określonych w rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji.

2. Prawidłowość opisywania dowodów księgowych.

Na wybranej próbie 21 dowodów księgowych¹⁷ sprawdzono spełnienie wymogów określonych w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Ustalono, że wszystkie dowody zostały prawidłowo opisane względem stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), oraz udokumentowano przeprowadzenie kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej, a także przeprowadzenia przez głównego księgowego kontroli wstępnej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Niemniej należy zauważyć, że podpisy potwierdzające sprawdzenie pod względem merytorycznym, formalnym, rachunkowym, wstępnym oraz zatwierdzenie do wypłaty na

¹⁴ Wraz ze zmianami w formie aneksów.

¹⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

¹⁶ Wprowadzona zarządzeniem Dyrektora (brak numeru) z dnia 13 marca 2014 r.

¹⁷ Próba określona w piśmie ROPS/11/2024 pkt 4.

dokumentach były nieczytelne i nie zostały opatrzone imiennymi pieczęciami. Podpisy składane na dokumentach księgowych, potwierdzające fakt przeprowadzenia kontroli tego dowodu, powinny umożliwiać zidentyfikowanie osoby, która tej kontroli dokonała. W praktyce stosuje się podpisy skrócone (parafki zgodne z wykazem (kartą) wzorów podpisów osób upoważnionych do sprawdzania i zatwierdzania dokumentów księgowych), podpisy pełne (z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego), podpisy na pieczęciach imiennych (parafka na pieczęci zawierającej imię, nazwisko i stanowisko służbowe). Wyboru jednej z powyższych opcji powinien dokonać kierownik jednostki i odpowiednie postanowienia zawrzeć w dokumentacji wewnętrznej jednostki, regulującej przyjęte procedury kontroli zarządczej (np. w instrukcji obiegu i kontroli dowodów księgowych). Niezależnie od przyjętej zasady podpis złożony na dokumencie księgowym na dowód jego skontrolowania powinien być zgodny ze wzorem podpisu złożonym w wykazie (karcie) wzorów podpisów osób upoważnionych do sprawdzania i zatwierdzania dokumentów księgowych. Złożenie nieczytelnej parafki na dokumencie księgowym na dowód jego sprawdzenia pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym nie jest zabronione na gruncie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, ale może utrudniać identyfikację osoby zatwierdzającej, a w konsekwencji poddawać w wątpliwość dokonanie stosownych sprawdzeń, w tym kontroli wstępnej, przez właściwe, upoważnione do tego osoby.

3. Prawdliwość sporządzania i terminowość przekazywania sprawozdań budżetowych.

Klasyfikowanie wydatków zasadniczo następowało według klasyfikacji paragrafów i środków określonej w rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji, poza nieprawidłowym sklasyfikowaniem wydatków dotyczących świadczeń rzeczowych, wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym odzieży i obuwia ochronnego oraz posiłków profilaktycznych dla pracowników Ośrodka. W badanej próbie 21 dowodów księgowych ustalono 5 przypadków¹⁸, które powinny zostać zaklasyfikowane do § 3020 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń, natomiast zaklasyfikowano je do § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia.

Gospodarka odzieżą i obuwiem roboczym uregulowana została zarządzeniem wewnętrznym nr 15/2020 Dyrektora ROPS w sprawie zakładowych norm przydziału odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej oraz środków higieny osobistej¹⁹. W okresie kontrolowanym ewidencja ilościowa prowadzona była przez wyznaczonego pracownika (statystyk medyczny) w ramach dodatkowych obowiązków do 31 sierpnia 2023 r., od 1 września 2023 r. przez pracownika wykonującego zadania służby BHP. Rzeczy wydawane były pracownikowi na podstawie numerowanego dokumentu MW (magazyn wyda) z magazynu. Wykazane na dokumencie rzeczy były wyceniane przez księgowość²⁰.

ROPS dodatkowo kupował bieliznę, odzież i obuwie dla pacjentów. Pacjenci przyjmowani do Ośrodka, ze względu na bezpieczeństwo i względy epidemiologiczne, są poddawani procedurze przyjęcia. Pacjent po kąpielach, ubierał się w odzież stanowiącą własność ROPS-u. Prywatna odzież poddawana była sprawdzeniu, w celu ewentualnego wykrycia niebezpiecznych przedmiotów (np. żyłki, igły) lub środków odurzających, a następnie prana, pacjenci korzystają z odzieży, obuwia i bielizny zakupionych przez Ośrodek przez ok. 1 tyg. Ponadto do ROPS-u przyjmowano osoby, które nie posiadały własnych środków

¹⁸ Fa 67/01/2022 z dnia 11.01.2022 r. BHP polar 12 szt. 885,01 zł, fa VAT FVEC/50/02/2022/E001 z dnia 1.02.2022 r. obuwiu sp (dowód WZ obuwiu dla ochrony 9 par) 3.599,91 zł, fa FV/2/01/2022 z dnia 31.01.2022 r. obiady regeneracyjne 38 szt. 560,88 zł, fa VAT nr FA/395/2022 z dnia 08.02.2022 r. obuwiu zawodowe 31 par 2.669,10 zł, fa FSK/020594/2023 z dnia 14.06.2023 r. fartuch ochronny 40 op. 713,40 zł. Do odzieży i obuwiu wystawiono dowody PZ.

¹⁹ Wyżej wymienione zarządzenie stanowi załącznik nr 2 do Regulaminu pracy Ośrodka.

²⁰ Odpowiedź z dnia 8 sierpnia 2024 r. na pismo ROPS/13/2024 pkt 3.

finansowych. Do czasu załatwienia formalności związanych z przyznaniem świadczeń socjalnych w postaci zasiłku lub renty (procedura kilkumiesięczna) i uzyskania własnych środków finansowych, chorzy korzystają z odzieży, bielizny i obuwia sportowego stanowiącego własność Ośrodka, co pozwala im na aktywny udział w procesie terapii i rehabilitacji²¹.

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie klasyfikacji, świadczenia rzeczowe, w tym odzież i obuwie robocze oraz posiłki profilaktyczne wydawane pracownikom powinny być klasyfikowane w § 3020 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń, natomiast odzież i obuwie kupowane dla pacjentów powinny zostać zaklasyfikowane w § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia. Powyższym naruszono postanowienia rozporządzenia w sprawie klasyfikacji oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²² (dalej: „rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości”). Powyższe potwierdziła również Główna księgowa ROPS w piśmie z dnia 14 sierpnia 2024 r.²³, uznając, że § 3020 wydaje się trafniejszy do klasyfikowania świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów bhp obejmujących zakup odzieży i obuwia roboczego.

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie sprawozdawczości, dysponenci środków budżetu państwa trzeciego stopnia przekazują sprawozdania Rb-27²⁴, Rb-28²⁵, w Informatycznym Systemie Obsługi Budżetu Państwa. Termin przekazania sprawozdań miesięcznych i kwartalnych określono do 10 dnia następnego miesiąca, rocznych do 6 lutego – sprawozdania są podpisywane przez głównego księgowego i kierownika jednostki²⁶.

W toku kontroli ustalono, że ww. sprawozdania przekazywano terminowo.

4. Plany finansowe.

Dyrektor Ośrodka posiadał upoważnienia²⁷ do dokonywania w imieniu Ministra Zdrowia przeniesień wydatków, w obrębie jednego rozdziału, między paragrafami klasyfikacji wydatków, w ramach zatwierdzonego dla ROPS na dany rok planu finansowego wydatków z budżetu państwa, części 46 – Zdrowia, działu 851 – Ochrona zdrowia, rozdziału 85120 – Lecznictwo psychiatryczne. Upoważnienia zawierały następujące zastrzeżenia: nie uprawniały do przenoszenia wydatków majątkowych, przeniesienia wydatków nie mogły zwiększać planowanych wydatków na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy w ROPS, nie obejmowały wydatków, na dokonanie których wymagana była zgoda ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, oraz nie miały zastosowania do przeniesień wydatków z rezerw budżetu państwa. Poprzedni Dyrektor ROPS również posiadał stosowne upoważnienie Ministra Zdrowia²⁸ w ww. zakresie.

4.1. Wykonanie planu finansowego na 2022 r.

Na podstawie danych wprowadzonych do Systemu Obsługi Budżetu Państwa TREZOR, dalej jako: „TREZOR”, pierwotny plan finansowy Ośrodka na 2022 r. w dziale 851 –

²¹ Odpowiedź z dnia 5 sierpnia 2024 r. na pismo ROPS/12/2024 pkt 4.

²² Dz. U. poz. 144. Rozporządzenie zostało uchylone na podstawie art. 41 ustawy z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1089).

²³ Odpowiedź na pismo ROPS/13/2024 pkt 2.

²⁴ Rb-27 – sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych.

²⁵ Rb-28 – sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

²⁶ § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości.

²⁷ Upoważnienie z dnia 9 maja 2023 r. o znaku PR.012.155.2023.PR, upoważnienie z dnia 8 grudnia 2023 r. o znaku PRS.012.63.2023.JK.

²⁸ Z dnia 11 lutego 2011 r. o znaku MZ-BGP-013-7223-1/KSZ/11.

Ochrona zdrowia, rozdział 85120 – Lecznictwo psychiatryczne na wydatki bieżące z czwartą cyfrą paragrafu „0” wynosił **18.740.000 zł**, w tym:

Paragraf	Kwota w zł
- 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	2.020.000 zł
- 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	12.113.000 zł
- 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	958.000 zł
- 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	2.090.000 zł
- 4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	311.000 zł
- 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	150.000 zł
- 4230 Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych	300.000 zł
- 4240 Zakup środków dydaktycznych i książek	5.000 zł
- 4270 Zakup usług remontowych	40.000 zł
- 4410 Podróże służbowe krajowe	5.000 zł
- 4430 Różne opłaty i składki	30.000 zł
- 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	340.000 zł
- 4480 Podatek od nieruchomości	48.000 zł
- 4520 Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	12.000 zł
- 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	10.000 zł
- 4710 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	188.000 zł
- 4780 Składki na Fundusz Emerytur Pomostowych	120.000 zł

W 2022 r. w planie wydatków następowały zmiany na podstawie:

- 1) decyzji Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2022 r.²⁹ w sprawie zmian w budżecie państwa – zwiększono wydatki łącznie o 248.889,00 zł, w tym: w § 4010 o 204.594,00 zł, w § 4110 o 36.213,00 zł, w § 4120 o 5.013,00 zł oraz § 4780 o 3.069,00 zł – środki pochodzące z rezerwy celowej przeznaczone na sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników ochrony zatrudnionych m.in. w Regionalnych Ośrodkach Psychiatrii Sądowej;
- 2) decyzji Ministra Zdrowia:
 - a) z dnia 16 marca 2022 r.³⁰ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na zakupy inwestycyjne – wprowadzono wydatki w § 6060 w kwocie 302.000,00 zł³¹;
 - b) z dnia 7 kwietnia 2022 r.³² w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na podwyżki wynagrodzeń zasadniczych zgodnie z ustawą z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych oraz niektórych innych ustaw³³, łącznie o 841.368,00 zł, w tym: w § 4010 o 691.368,00 zł, w § 4110 o 122.372,00 zł, w § 4120 o 16.938,00 zł, oraz w § 4780 o 10.370,00 zł;

²⁹ Pismo o znaku: MF/FS1.4143.3.5.2022.MF.1397.

³⁰ Pismo o znaku: 46.3122.2.19.2022.ZW.

³¹ Środki przyznane na wniosek ówczesnego Dyrektora ROPS na zakup w 2022 r. centrali telefonicznej z oprogramowaniem i okablowaniem w wysokości 82.000,00 zł, oraz prasokontenera do zbierania odpadów komunalnych w wysokości 220.000,00 zł, pismo Ministerstwa Zdrowia z dnia 4 marca 2022 r. o znaku OII.3150.859.2021.KW.

³² Pismo o znaku: 46.3122.2.28.2022.ZW.

³³ Dz. U. poz. 1104.

- c) z dnia 23 czerwca 2022 r.³⁴ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na przeprowadzenie szkolenia w zakresie wypalenia zawodowego, zwiększono wydatki w § 4700 o 45.000,00 zł,
 - d) z dnia 10 sierpnia 2022 r.³⁵ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na sfinansowanie skutków finansowych podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego w jednostkach budżetowych od dnia 1 lipca 2022 r. zgodnie z ustawą z dnia 26 maja 2022 r. o zmianie ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych oraz niektórych innych ustaw³⁶ – zwiększono wydatki łącznie o 1.889.730,00 zł, w tym: w § 4010 o 1.554.694,00 zł, w § 4110 o 273.626,00 zł, w § 4120 o 38.320,00 zł, oraz w § 4780 o 23.320,00 zł;
 - e) z dnia 15 września 2022 r.³⁷ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na utrzymanie potencjału niezbędnego do realizacji zadań przez jednostki budżetowe ochrony zdrowia zwiększono wydatki łącznie o 91.405,00 zł, w tym: w § 4010 o 77.000,00 zł, w § 4110 o 12.505,00 zł, oraz w § 4120 o 1.900,00 zł,
 - f) z dnia 23 listopada 2022 r.³⁸ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne dla jednostek budżetowych – zwiększono wydatki w § 4010 o 169.401,83 zł;
 - g) z dnia 23 listopada 2022 r.³⁹ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na opłacenie bieżących kosztów związanych z bieżącą działalnością i utrzymaniem Ośrodka (wzrost kosztów związany jest ze wzrostem cen towarów i usług), w tym m.in. zakupu wyżywienia dla pacjentów, zakupu dyżurów medycznych oraz energii, wody, centralnego ogrzewania, usług pralniczych, transportu, wywozu nieczystości – zwiększono wydatki w § 4000 o 200.000,00 zł;
 - h) z dnia 15 grudnia 2022 r.⁴⁰ w sprawie zmian w budżecie państwa zmniejszono wydatki w § 6060 w kwocie 430,25 zł, oszczędności ROPS związane z realizacją zadania inwestycyjnego w 2022 r., tj. zakupu centrali telefonicznej z oprogramowaniem i okablowaniem, oraz zakupu prasokontenera do zbierania odpadów komunalnych.
- 3) decyzji Dyrektora ROPS:
- a) z dnia 12 stycznia 2022 r.⁴¹, 15 marca 2022 r.⁴², 10 maja 2022 r.⁴³, 13 lipca 2022 r.⁴⁴, 15 września 2022 r.⁴⁵ w sprawie zmian w budżecie państwa na skutek potrzeby wydzielenie środków na wpłaty PFRON, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4010 łącznie o 140.000,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4140 łącznie o 140.000,00 zł,

³⁴ Pismo o znaku: 46.3122.2.54.2022.ZW.

³⁵ Pismo o znaku: 46.3122.2.82.2022.ZW.

³⁶ Dz. U. poz. 1352.

³⁷ Pismo o znaku: 46.3122.2.97.2022.ZW.

³⁸ Pismo o znaku: 46.3122.2.122.2022.ZW.

³⁹ Pismo o znaku: 46.3122.2.150.2022.ZW.

⁴⁰ Pismo o znaku: 46.3122.2.164.2022.ZW.

⁴¹ Pismo o znaku: 46.3122.3.5.2022.TR.

⁴² Pismo o znaku: 46.3122.3.60.2022.TR.

⁴³ Pismo o znaku: 46.3122.3.104.2022.TR.

⁴⁴ Pismo o znaku: 46.3122.3.144.2022.TR.

⁴⁵ Pismo o znaku: 46.3122.3.243.2022.TR.

- b) z dnia 29 lipca 2022 r.⁴⁶ w sprawie zmian w budżecie państwa na skutek konieczności zwiększenia środków na remonty bieżące budynku, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4000 o 20.000,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4270 o 20.000,00 zł,
- c) z dnia 30 sierpnia 2022 r.⁴⁷ w sprawie zmian w budżecie państwa na skutek konieczności zwiększenia środków na remonty bieżące budynków oraz na wynagrodzenia bezosobowe, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4000 o 70.000,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4170 o 50.000,00 zł i § 4270 o 20.000,00 zł,
- d) z dnia 26 października 2022 r.⁴⁸ w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4430 o 2.000,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4410 o 2.000,00 zł,
- e) z dnia 30 listopada 2022 r.⁴⁹ w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4000 o 55.000,00 zł i w § 4430 o 10.000,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 41730 o 50.000,00 zł, § 4240 o 1.000,00 zł oraz w § 4440 o 14.000,00 zł,
- f) z dnia 29 grudnia 2022 r.⁵⁰ w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2022, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4040 o 45.767,83 zł, w § 4120 o 75.933,67 zł, w § 4140 o 3.061,00 zł, w § 4170 o 8.281,00 zł, w § 4230 o 12.286,42 zł, w § 4270 o 1.718,37 zł, w § 4410 o 844,43 zł, w § 4430 o 4.498,00 zł, w § 4440 o 411,49 zł, w § 4520 o 788,40 zł, w § 4700 o 796,00 zł, w § 4710 o 148.984,77 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4000 o 175.367,84 zł, w § 4010 o 45.767,83 zł, w § 4110 o 63.906,92 zł, w § 4240 o 609,72 zł, w § 4480 o 434,00 zł oraz w § 4780 o 17.285,07 zł.

4.2. Wykonanie planu finansowego na 2023 r.

Na podstawie danych wprowadzonych do TREZORa, pierwotny plan finansowy Ośrodka na 2023 r. w dziale 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85120 – Lecznictwo psychiatryczne na wydatki bieżące z czwartą cyfrą paragrafu „0” wynosił 23.940.000 zł, w tym:

Paragraf	Kwota w zł
- 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	2.009.000 zł
- 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	16.118.000 zł
- 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1.238.000 zł
- 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	2.819.000 zł
- 4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	425.000 zł
- 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	150.000 zł
- 4230 Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych	300.000 zł
- 4240 Zakup środków dydaktycznych i książek	5.000 zł
- 4270 Zakup usług remontowych	40.000 zł
- 4410 Podróże służbowe krajowe	5.000 zł
- 4430 Różne opłaty i składki	20.000 zł
- 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	356.000 zł
- 4480 Podatek od nieruchomości	53.000 zł
- 4520 Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	12.000 zł
- 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu	10.000 zł

⁴⁶ Pismo o znaku: 46.3122.3.194.2022.TR.

⁴⁷ Pismo o znaku: 46.3122.3.219.2022.TR.

⁴⁸ Pismo o znaku: 46.3122.3.299.2022.TR.

⁴⁹ Pismo o znaku: 46.3122.3.369.2022.TR.

⁵⁰ Pismo o znaku: 46.3122.3.466.2022.TR.

służby cywilnej	
- 4710 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	260.000 zł
- 4780 Składki na Fundusz Emerytur Pomostowych	120.000 zł

W 2023 r. w planie wydatków następowały zmiany na podstawie:

- 1) decyzji Ministra Finansów:
 - a) z dnia 28 kwietnia 2023 r.⁵¹ w sprawie zmian w budżecie państwa – zwiększono wydatki łącznie o 197.039,00 zł, w tym: w § 4010 o 166.012,00 zł, w § 4110 o 26.960,00 zł, w § 4120 o 4.067,00 zł – środki pochodzące z rezerwy celowej przeznaczone na utrzymanie potencjału niezbędnego do realizacji zadań przez jednostki budżetowe ochrony zdrowia;
 - b) z dnia 21 sierpnia 2023 r.⁵² w sprawie zmian w budżecie państwa – zwiększono wydatki łącznie o 257.000,00 zł, w tym: w § 4010 o 217.000,00 zł, w § 4110 o 35.000,00 zł, w § 4120 o 5.000,00 zł;
- 2) decyzji Ministra Zdrowia:
 - a) z dnia 4 kwietnia 2023 r.⁵³ w sprawie zmian w budżecie państwa wprowadzono wydatki w § 6060 w kwocie 717.500,00 zł z przeznaczeniem na zakupy inwestycyjne;
 - b) z dnia 6 kwietnia 2023 r.⁵⁴ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na podwyżkę wynagrodzeń od dnia 1 stycznia 2023 r. o 7,8 % dla pracowników jednostki objętych ustawą o najniższym wynagrodzeniu, łącznie o 1.360.579,00 zł, w tym: w § 4010 o 1.119.542,00 zł, w § 4110 o 196.815,00 zł, w § 4120 o 27.429,00 zł, w § 4780 o 16.793,00 zł;
 - c) z dnia 6 kwietnia 2023 r.⁵⁵ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na podwyżkę wynagrodzeń od dnia 1 stycznia 2023 r. o 7,8 % pracownikom jednostki nie objętych ustawą o najniższym wynagrodzeniu, łącznie o 165.231,00 zł, w tym: w § 4010 o 137.658,00 zł, w § 4110 o 24.200,00 zł, w § 4120 o 3.373,00 zł;
 - d) z dnia 19 lipca 2023 r.⁵⁶ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na podwyżki wynagrodzeń od dnia 1 lipca 2023 r. dla pracowników wykonujących zawód medyczny w związku z ustawą z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych⁵⁷ – zwiększono wydatki łącznie o 579.740,00 zł, w tym: w § 4010 o 476.564,00 zł, w § 4110 o 84.352,00 zł, w § 4120 o 11.676,00 zł, oraz w § 4780 o 7.148,00 zł;
 - e) z dnia 28 września 2023 r.⁵⁸ w sprawie zmian w budżecie państwa zwiększono wydatki łącznie o 1.070.000,00 zł, w tym: w § 4000 o 923.000,00 zł, w § 4230 o 120.000,00 zł, oraz w § 4440 o 27.000,00 zł z przeznaczeniem na wydatki bieżące Ośrodka,

⁵¹ Pismo o znaku: MF/FS1.4143.3.35.2023.MF.1421.

⁵² Pismo o znaku: MF/BP6.4143.18.2.2023.ZUB.

⁵³ Pismo o znaku: 46.3122.2.24.2023.ZW.

⁵⁴ Pismo o znaku: 46.3122.2.22.2023.ZW.

⁵⁵ Pismo o znaku: 46.3122.2.23.2023.ZW.

⁵⁶ Pismo o znaku: 46.3122.2.74.2023.ZW.

⁵⁷ Dz. U. z 2022 r., poz. 2139.

⁵⁸ Pismo o znaku: 46.3122.2.108.2023.ZW.

- f) z dnia 11 października 2023 r.⁵⁹ w sprawie zmian w budżecie państwa wprowadzono wydatki w § 6050 w kwocie 424.000,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie zadań budowlanych;
 - g) z dnia 9 listopada 2023 r.⁶⁰ w sprawie zmian w budżecie państwa zwiększono wydatki w § 6060 o 114.080,00 zł z przeznaczeniem na zakup systemu monitoringu w ROPS;
 - h) z dnia 24 listopada 2023 r.⁶¹ w sprawie zmian w budżecie państwa zwiększono wydatki w § 4010 o 356.988,00 zł z przeznaczeniem na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne dla jednostek budżetowych;
 - i) z dnia 11 grudnia 2023 r.⁶² w sprawie zmian w budżecie państwa – zwiększono wydatki łącznie o 184.011,00 zł, w tym: w § 4010 o 153.100,00 zł, w § 4110 o 24.863,00 zł, w § 4120 o 3.751,00 zł, oraz w § 4780 o 2.297,00 zł z przeznaczeniem na wsparcie jednostek budżetowych w zakresie wynagrodzeń osobowych za szczególne zaangażowanie;
 - j) z dnia 19 grudnia 2023 r.⁶³ w sprawie zmian w budżecie państwa w związku z wnioskiem ROPS znak 46.3122.1.547.2023.wzw z dnia 13 grudnia 2023 r. oraz wnioskiem z znak 46.3122.1.446.2023.WZW z dnia 19 grudnia 2023 r. zmniejszono wydatki majątkowe Ośrodka w § 6050 o 380.950,00 zł;
- 3) decyzji Dyrektora ROPS:
- a) z dnia 13 stycznia 2023 r.⁶⁴, 14 marca 2023 r.⁶⁵, 14 kwietnia 2023 r.⁶⁶, 17 listopada 2023 r.⁶⁷, 5 grudnia 2023 r.⁶⁸ w sprawie zmian w budżecie państwa na skutek potrzeby wydzielanie środków na wpłaty PFRON, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4010 łącznie o 136.513,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4140 łącznie o 136.513,00 zł,
 - b) z dnia 27 czerwca 2023 r.⁶⁹ w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4040 o 101.895,88 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4010 o 101.895,88 zł,
 - c) z dnia 30 sierpnia 2022 r.⁷⁰ w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4010 o 50.000,00 zł, w § 4110 o 75.000,00 zł, w § 4430 o 3.000,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4140 o 50.000,00 zł, w § 4410 o 3.000,00 zł oraz w § 4780 o 75.000,00 zł,
 - d) z dnia 24 października 2023 r.⁷¹ w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4000 o 32.000,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4170 o 32.000,00 zł,

⁵⁹ Pismo o znaku: 46.3122.2.61.2023.ZW.

⁶⁰ Pismo o znaku: 46.3122.2.122.2023.ZW.

⁶¹ Pismo o znaku: 46.3122.2.135.2023.ZW.

⁶² Pismo o znaku: 46.3122.2.146.2023.ZW.

⁶³ Pismo o znaku: 46.3122.2.156.2023.ZW.

⁶⁴ Pismo o znaku: 46.3122.3.14.2023.TR.

⁶⁵ Pismo o znaku: 46.3122.3.49.2023.TR.

⁶⁶ Pismo o znaku: 46.3122.3.68.2023.TR.

⁶⁷ Pismo o znaku: 46.3122.3.371.2023.TR.

⁶⁸ Pismo o znaku: 46.3122.3.416.2023.TR.

⁶⁹ Pismo o znaku: 46.3122.3.155.2023.TR.

⁷⁰ Pismo o znaku: 46.3122.3.234.2023.TR.

⁷¹ Pismo o znaku: 46.3122.3.325.2023.TR.

- e) z dnia 28 listopada 2023 r.⁷² w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4430 o 1.000,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4410 o 1.000,00 zł.

W decyzjach Dyrektora ROPS w sprawie zmian w budżecie państwa dokonywano m.in. przeniesień w ramach wydatków dotyczących uposażeń i wynagrodzenia ze stosunku pracy, zgodnie z upoważnieniem nadanym Dyrektorowi przez Ministra Zdrowia – nie zwiększały one planowanych wydatków w tym zakresie. Na koncie pozabilansowym 980 Plan finansowy wydatków budżetowych na początek roku księgowano kwoty z zatwierdzonego planu finansowego, a także decyzje zmniejszające lub zwiększające, zwiększenia ze znakiem dodatnim, zmniejszenia ze znakiem ujemnym. Po stronie Ma konta 980 księgowano równowartości zrealizowanych w ciągu danego miesiąca wydatków budżetowych. Na koncie 998 Zaangażowania wydatków budżetowych roku bieżącego odbywało się do wysokości zatwierdzonego Planu wydatków, w przypadku zmiany planu dokonywano odpowiednich przeksięgowania.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Kierunki wydatkowania środków budżetowych.

W kontrolowanym okresie wydatkowanie środków następowało zgodnie z przyjętym planem finansowym i wprowadzanymi do niego zmianami. Wykonanie planu wydatków w 2022 i 2023 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1.

Paragraf	2022 r.			2023 r.		
	Plan po zmianach (w zł)	Wykonanie (w zł)	%	Plan po zmianach (w zł)	Wykonanie (w zł)	%
4000 ⁷³	2.262.967,84		0,00	3.000.477,97		0,00
4010	14.715.825,66	14.715.825,66	100,00	18.676.540,02	18.676.540,02	100,00
4040	912.232,17	912.232,17	100,00	1.119.810,98	1.119.810,98	100,00
4110	2.598.622,92	2.598.622,92	100,00	3.243.567,82	3.243.567,82	100,00
4120	297.007,33	297.007,33	100,00	371.500,85	371.500,85	100,00
4140	136.939,00	136.939,00	100,00	186.513,00	186.513,00	100,00
4170	241.719,00	241.719,00	100,00	174.526,00	174.526,00	100,00
4210		551.697,24	100,00		742.581,25	100,00
4220		623.610,61	100,00		680.080,48	100,00
4230	287.713,58	287.713,58	100,00	409.544,42	409.544,42	100,00
4240	6.609,72	6.609,72	100,00	3.057,82	3.057,82	100,00
4260		287.814,37	100,00		383.334,53	100,00
4270	78.281,63	78.281,63	100,00	170.508,48	170.508,48	100,00
4280		460.258,31	100,00		866.501,96	100,00
4300		319.616,82	100,00		312.745,32	100,00
4360		19.970,49	100,00		15.234,43	100,00
4410	6.155,57	6 155,57	100,00	8.540,11	8.540,11	100,00
4430	13.502,00	13.502,00	100,00	13.073,00	13.073,00	100,00
4440	353.588,51	353.588,51	100,00	379.826,97	379.826,97	100,00

⁷² Pismo o znaku: 46.3122.3.394.2023.TR.

⁷³ § 4000 stosowany jest do planowania wydatków, wykonanie przedstawiają paragrafy 4210, 4220, 4260, 4280, 4300, 4360.

4480	48.434,00	48.434,00	100,00	53.405,00	53.405,00	100,00
4520	11.211,60	11.211,60	100,00	11.211,60	11.211,60	100,00
4700	41.604,00	41.604,00	100,00	6.759,00	6.759,00	100,00
4710	39.015,23	39.015,23	100,00	45.783,39	45.783,39	100,00
4780	174.044,07	174.044,07	100,00	235.941,57	235.941,57	100,00
6050				43.050,00	43.050,00	100,00
6060	301.569,75	301.569,75	100,00	861.379,00	861.378,27	100,00
Razem	22.527.043,58	22.527.043,58	100,00	29.015.017,00	29.015.016,27	100,00

Prawidłowość wydatków budżetowych szczegółowo omówiono w punkcie II.3. niniejszego dokumentu.

5.1. Wydatki inwestycyjne.

W 2022 r. Ośrodek w ramach wydatków na zakupy inwestycyjne (§ 6060) zakupił prasokontener do zbierania odpadów komunalnych w wysokości 219.569,76 zł⁷⁴ oraz centralę telefoniczną z oprogramowaniem i okablowaniem w wysokości 81.999,99 zł⁷⁵, tj. łącznie wydatkowano 301.569,75 zł. W 2023 r. w ramach § 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych wydatkowano środki na inwentaryzację budowlaną w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz ekspertyzy technicznej łącznie 43.050,00 zł⁷⁶.

Wydatki na zakupy inwestycyjne stanowiły: dostawa i montaż dwóch dźwigów 419.799,00 zł⁷⁷, suszarka bębnowa i pralnicowirówka 2 szt. razem 84.000,00 zł⁷⁸, unit (fotel) stomatologiczny 43.500,00 zł⁷⁹, modernizacja i rozbudowa monitoringu wizyjnego

⁷⁴ Fa nr 745/14-09-2022 z dnia 14 września 2022 r. za zagęszczacz walcowy do odpadów komunalnych mokrych i suchych prasowanych i rozdrabnianych bezpośrednio do worków 1400 l oraz pojemników 1100 l 219.569,76 zł, zapłacono 23 września 2022 r., protokół zdawczo-odbiorczy z dnia 12 września 2022 r.

⁷⁵ W tym: fa nr F/3/06/22 z dnia 20 czerwca 2022 r. za wymianę centrali telefonicznej ROPS Branice – serwer telekomunikacyjny I etap 60.800,79 zł, zapłacono 4 lipca 2022 r., fa nr F/4/07/22 z dnia 11 lipca 2022 r. za wykonanie instalacji telefonicznej 868,38 zł, zapłacono 21 lipca 2022 r., fa nr F/3/07/22 z dnia 8 lipca 2022 r. za wymianę centrali telefonicznej ROPS Branice – II etap – montaż podcentralek telefonicznych, montaż zasilania awaryjnego 6.199,20 zł, zapłacono 21 lipca 2022 r., rachunek nr 28/08 z dnia 29 sierpnia 2022 r. za wymianę magistrali telefonicznej z przewodami Ethernet do nowej centrali telefonicznej w ROPS 10.500,00 zł, zapłacono 9 września 2022 r., fa nr F/95/08/22 z dnia 29 sierpnia 2022 r. za instalację centrali telefonicznej do systemu telefonicznego, instruktaż użytkowników urządzeń, szkolenie techniczne z zakresu instalacji i konfiguracji telefonów 3.631,62 zł, zapłacono 9 września 2022 r. Wykonanie robót zostało potwierdzone protokołami odbioru.

⁷⁶ Fa nr FV 14/12/2023 z dnia 12 grudnia 2023 r. wartość 43.050,00 zł, zapłacono 20 grudnia 2023 r., protokoły przekazania dokumentacji z dnia 12 grudnia 2023 r.

⁷⁷ Fa nr FV/05/10/2023 z dnia 9 października 2023 r. wymiana z dostawą i montażem dwóch dźwigów szpitalnych w budynku głównym (faktura częściowa, etap I) 258.176,39 zł, zapłacono 7 listopada 2023 r., fa nr FV/05/11/2023 z dnia 14 listopada 2023 r. wymiana z dostawą i montażem dwóch dźwigów w budynku głównym – faktura końcowa 161.622,61 zł, zapłacono 11 grudnia 2023 r., pozytywne decyzje Urzędu Dozoru Technicznego z dnia 3 października 2023 r. i 13 listopada 2023 r.

⁷⁸ Fa nr 3926/12/23 z dnia 11 grudnia 2023 r, łączna wartość 84.000,00 zł, zapłacono 25 grudnia 2023 r.

⁷⁹ Fa nr F/23/12/246 z dnia 12 grudnia 2023 r., zapłacono 22 grudnia 2023 r.,

w obiekcie oraz na terenie zewnętrznym 314.079,27 zł⁸⁰ – łączne wydatki zaklasyfikowane w § 6060 wyniosły 861.378,27 zł.

Zakupione środki trwałe zostały przyjęte na stan poprzez zaewidencjonowanie na koncie 011- *Środki trwałe* oraz nadanie numeru inwentarzowego. Sporządzone dowody OT – przyjęcie środka trwałego zawierały symbole KŚT określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT)⁸¹, zawierały prawidłowe stopy procentowe umorzenia, wynoszące dla centrali telefonicznej, dźwigów, suszarki bębnowej, pralnicowirówek 10% rocznie, dla prasokontenera 14% rocznie, dla unitu stomatologicznego 20% rocznie, a dla modernizacji i rozbudowy monitoringu wizyjnego w obiekcie – zwiększenie wartości budynku – 2,5% rocznie.

6. Dochody ROPS.

Dochody Ośrodka w okresie kontrolowanym nie były planowane. W 2022 r. Ośrodek nie wykazał dochodów, w 2023 r. Ośrodek wykazał dochody w § 0970 Wpływy z różnych dochodów w wysokości 2.000,00 zł z tytułu sprzedaży drewna pozyskanego z wycinki drzew. Wykazane dochody gromadzono na rachunku bankowym dochodów jednostki⁸², a następnie przekazano na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa zgodnie z terminami określonymi w § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wykonywania budżetu państwa.

Pomimo powyższego, w toku kontroli stwierdzono również, że ROPS ustalał wynagrodzenie przysługujące płatnikowi składek z tytułu wykonywania zadań związanych z ustaleniem prawa i wysokości świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa⁸³, natomiast nie wykazywał i nie przekazywał powstałych w ten sposób przychodów na rachunek dochodów budżetu państwa, czym naruszono § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie wykonywania budżetu państwa.

Główna księgową Ośrodka wskazała, że wynagrodzenie dla płatnika zostało przekazane na zmniejszenie wydatków⁸⁴. Powyższe było niezgodne z Klasyfikacją paragrafów dochodów, przychodów i środków stanowiącą Załącznik nr 3 do rozporządzenia w sprawie klasyfikacji, gdyż wynagrodzenie dla płatnika z tytułu wykonywania zadań określanych przepisami prawa powinno zostać ujęte w § 097 Wpływy z różnych dochodów i przekazane na rachunek dochodów budżetu państwa.

Ze względu na nieprzekazanie dochodów, wykazany w ROPS sposób księgowania wynagrodzenia był również niezgodny z Planem kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych I. Wykaz kont i II. Opis kont stanowiącym Załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁸⁵, gdyż przebieg operacji powinien obejmować konto 760 „Pozostałe przychody operacyjne”, jak również konta: 130 „Rachunek bieżący jednostki”, 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, 800 „Fundusz Jednostki”. Wysokość przeksięgowanego wynagrodzenia dla płatnika wynosiła 242,76 zł w 2022 r. oraz 444,78 zł w 2023 r.

⁸⁰ Fa nr 2023/12/011417/SP/1 z dnia 21 grudnia 2023 r., zapłacono 28 grudnia 2023 r., protokół odbioru prac z dnia 21 grudnia 2023 r.

⁸¹ Dz. U. z 2016 r., poz. 1864.

⁸² Ewidencjonowane na koncie 130-2 Rachunek dochodów.

⁸³ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 grudnia 1998 r. w sprawie wysokości i trybu wypłaty wynagrodzenia płatnikom składek z tytułu wykonywania zadań z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 153, poz. 1005).

⁸⁴ Pismo z dnia 2 sierpnia 2024 r., odpowiedź na pytanie 11 pkt. 3.

⁸⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

Powyższe oceniono negatywnie.

7. Zamówienia publiczne.

Zgodnie z brzmieniem art. 23 ust. 1 ustawy Pzp, zamawiający publiczni, w szczególności zamawiający należący do sektora finansów publicznych, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego przez uprawniony organ, sporządzają plan postępowań o udzielenie zamówień, jakie przewidują przeprowadzić w danym roku finansowym. Plan zamieszcza się w Biuletynie Zamówień Publicznych (dalej: „BZP”) oraz na stronie internetowej zamawiającego.

Ośrodek przedstawił plan postępowań o udzielenie zamówień na rok 2022 zamieszczony w BZP w dniu 1 lutego 2022 r. pod nr 2022/BZP000042655/01/P, aktualizowany publikacjami z dnia 8 marca 2022 r. (wersja 2 nr 2022/BZP000042655/02/P. z dnia 6 czerwca 2022 r. (wersja 3 nr 2022/BZP000042655/03/P) oraz z dnia 11 sierpnia 2022 r. (wersja 4 nr 2022/BZP000042655/04/P). Ośrodek przedstawił plan postępowań o udzielenie zamówień na rok 2023 zamieszczony w BZP w dniu 29 marca 2023 r. pod nr 2023/00154787/01/P.

Ośrodek sporządził roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach za 2022 r., które zostało przekazane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych po terminie określonym w art. 82 ust. 2 ustawy Pzp., tj. w dniu 29 marca 2023 r. ROPS przedstawił także roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach za 2023 r., które zostało przekazane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w dniu 16 lutego 2024 r. czyli w terminie określonym w zapisach ww. ustawy. Oba sprawozdania sporządzono według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania⁸⁶.

Działania Ośrodka w zakresie terminowości przekazania rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach za rok 2022 należy ocenić negatywnie biorąc pod uwagę kryterium legalności i rzetelności działań podmiotu kontrolowanego. Powyższymi działaniami naruszono art. 82 ust. 2 ustawy Pzp.

7.1. Realizacja zamówień, do których stosuje się przepisy o zamówieniach publicznych.

Zarządzeniem nr 38/2021 z dnia 31 grudnia 2021 r. Dyrektora Ośrodka ustalono Regulamin udzielania zamówień publicznych (dalej: „Regulamin zamówień”), zmieniony zarządzeniem nr 73/2023 z dnia 31 grudnia 2023 r. Dyrektora Ośrodka, zgodnie z którym dostawy, usługi oraz roboty budowlane wykonywane na rzecz Ośrodka, o szacunkowej wartości równej lub przekraczających kwotę 130.000 zł netto podlegają realizacji zgodnie z przepisami ustawy Pzp.

ROPS przedstawił rejestry wniosków dotyczących zamówień publicznych oraz zamówień publicznych o wartości powyżej 130.000,00 zł.

W okresie objętym kontrolą ROPS przeprowadził 9 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami ustawy Pzp:

- w 2022 r. – 4 postępowania na łączną kwotę 1.690.024,58 zł netto⁸⁷,
- w 2023 r. – 5 postępowań na łączną kwotę 1.012.044,43 zł netto.

W ramach kontroli zamówień publicznych przeprowadzonych w okresie objętym kontrolą zbadano przebieg 6 postępowań prowadzonych w trybie podstawowym na podstawie art. 275 pkt. 1 ustawy Pzp, odpowiednio 3 postępowania z roku 2022 oraz 3 postępowania z roku 2023 i ustalono co następuje.

Postępowania zostały poprzedzone wnioskami o zamówienie publiczne sporządzonymi na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w Załączniku nr 1 do Regulaminu

⁸⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2463.

⁸⁷ ROPS w przekazanym wykazie zamówień publicznym podawał wartość netto.

zamówień⁸⁸. Wnioski z zapisami niniejszego Regulaminu powinny być zatwierdzane przez Dyrektora Ośrodka oraz Głównego księgowego, natomiast w przypadku wniosku dot. postępowania TP 5/2023 brakuje podpisu Głównego księgowego, natomiast na wniosku dot. postępowania TP/9/VI/2022 brak jest podpisu osoby zatwierdzającej wniosek (Dyrektora Ośrodka) – pod miejscem podpisu widnieje jedynie niewyraźna parafka. Brak ww. podpisów uznać należy za nieprawidłowość w zakresie nieprzestrzegania obowiązujących w Ośrodku regulacji wewnętrznych.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy Pzp ustalenia wartości zamówienia każdorazowo dokonano nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowań o udzielenie zamówienia. ROPS nie powoływał komisji przetargowych w przypadku postępowań poddawanych kontroli. Zgodnie z zapisami art. 53 ust. 2 ustawy Pzp jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż progi unijne, kierownik zamawiającego może powołać komisję przetargową, lecz nie jest to obligatoryjne. Osoby biorące udział w badanych postępowaniach złożyły oświadczenia, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp.

We wszystkich postępowaniach Dyrektor oraz osoby mogące wpłynąć na wynik postępowania, członkowie komisji przetargowych złożyli stosowne oświadczenia, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp, tj. oświadczenie o niekaralności oraz oświadczenie o braku konfliktu interesów.

Dla każdego postępowania Ośrodek sporządził specyfikację warunków zamówienia, (dalej: „SWZ”), która zawierała informacje wymagane przez art. 281 ust. 1 i 2 ustawy Pzp, a ROPS zapewnił na stronie internetowej prowadzonych postępowań bezpłatny, pełny, bezpośredni i nieograniczony dostęp do SWZ. W obu postępowaniach o udzielenie zamówienia Ośrodek określił, zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy Pzp formę komunikacji z wykonawcami jako odbywającą się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, poprzez wskazanie adresu strony internetowej (Platforma e-Zamówienia) oraz adresów kontaktowych e-mail.

Ośrodek w ramach prowadzonych postępowań przestrzegał zasad dotyczących otwarcia i oceny ofert. Przed otwarciem ofert ROPS udostępnił na stronie internetowej prowadzonego postępowania informację o kwocie, jaką zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, zgodnie z art. 222 ust. 4 ustawy Pzp.

Ośrodek dokumentował przebieg poddanych badaniu postępowań o udzielenie zamówienia, sporządzając w ich toku protokoły postępowań wraz z załącznikami, zgodne pod względem formy i treści z wymogami rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁸⁹.

ROPS zgodnie z zapisami art. 309 ustawy Pzp zamieszczał w Biuletynie Zamówień Publicznych, w terminie nie przekraczającym 30 dni od dnia zakończenia postępowania

⁸⁸ Regulamin udzielania zamówień publicznych wprowadzony Zarządzeniem nr 38/2021 z dnia 31 grudnia 2021 r. Dyrektora Ośrodka.

⁸⁹ Dz. U. poz. 2434.

o udzielenie zamówienia⁹⁰, ogłoszenie o wyniku postępowania zawierające informację o udzieleniu zamówienia.

W powyższym zakresie, oprócz braku wspomnianych podpisów na wnioskach o zamówienie publiczne nie stwierdzono nieprawidłowości.

7.2. Zamówienia, do których nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

W ROPS w okresie objętym kontrolą obowiązywały Regulaminy zamówień które opisywały procedury prowadzenia postępowań udzielenia zamówień publicznych o szacunkowej wartości nieprzekraczającej 130 000 zł netto.

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu zamówień wprowadzonego Zarządzeniem nr 38/2021 z dnia 31 grudnia 2021 r. Dyrektora Ośrodka, do zamówień o wartości równej lub wyższej od 10.000 zł netto ale mniejszej niż 50.000 zł netto przeprowadza się rozeznanie rynku. Zapytania do wykonawców i składane przez nich oferty mogą być kierowane faksem, mailem lub telefonicznie. Przedmiotowe oferty załącza się do notatki służbowej z wyboru najkorzystniejszej oferty. Zapytanie kierowane jest do co najmniej dwóch wykonawców, chyba, że wykonanie przedmiotu zamówienia oferuje mniejsza liczba wykonawców. Z wyboru oferty sporządza się notatkę służbową.

Dla zamówień o wartości różnej 50.000 zł netto lecz nie przekraczającej równowartości 130.000 zł netto przeprowadza się postępowanie w formie zamieszczenia „Zapytania ofertowego” na stronie internetowej ROPS lub poprzez: przekazanie zapytania bezpośrednio co najmniej trzem potencjalnych wykonawcom, chyba że, że wykonanie przedmiotu zamówienia oferuje mniejsza liczba wykonawców; poprzez zebranie co najmniej dwóch ofert publikowanych na stronach internetowych zawierających cenę proponowaną przez potencjalnych wykonawców; poprzez zamieszczenie ogłoszenia o zamówieniu w innej formie np. publikacji ogłoszenia w prasie; poprzez zaproszenie do złożenia ofert przez jednego wykonawcę w przypadku, kiedy istnieje tylko jeden wykonawca do realizacji zamówienia.

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu zamówień wprowadzonego Zarządzeniem nr 73/2023 z dnia 31 grudnia 2023 r. wyróżnione zostały następujące zasady udzielania zamówienia publicznego o wartości poniżej 130.000 zł, mianowicie:

- dla wartości poniżej 25.000 zł netto – procedurę udzielania zamówienia publicznego rozpoczyna wydana przez Zamawiającego zgoda w formie pisemnej, mailowej lub ustnej potwierdzona poprzez zaakceptowanie późniejszej faktury z zakupu, dot. zakupów bezpośrednich;
- dla wartości równej lub wyższej niż 25.000 zł netto i równej lub niższej niż 60.000 zł netto - netto – procedurę udzielania zamówienia publicznego rozpoczyna wydana przez Zamawiającego zgoda w formie pisemnej lub mailowej, przeprowadzenie postępowania pracownik merytoryczny dokumentuje na druku stanowiącym załącznik nr 1 do ww. Regulaminu zamówień;
- dla wartości większej niż 60.000 zł netto lecz mniejszej niż 130.000 zł netto – procedurę udzielania zamówienia rozpoczyna zaakceptowanie przez Kierownika

⁹⁰ TP/1/III/2022 - Ogłoszenie nr 2022/BZP00102141/01 zamieszczone w BZP w dniu 29.03.2022 r. Umowa z Wykonawcą podpisana w dniu 28.03.2022 r.; TP 7/IV/2022 - Ogłoszenie nr 2022/BZP00192482/01 zamieszczone w BZP w dniu 3.06.2022 r. Umowa z Wykonawcą podpisana w dniu 1.06.2022 r.; TP/9/VI/2022 - Ogłoszenie nr 2022/BZP00240346/01 zamieszczone w BZP w dniu 6.07.2022 r. Umowa z Wykonawcą podpisana w dniu 30.06.2022 r.; TP/3/2023 Ogłoszenie nr 2023/BZP00279892/01 opublikowane w BZP w dniu 26.06.2023 r. Umowa z Wykonawcą podpisana w dniu 14.06.2023 r.; TP 5/2023 - Ogłoszenie nr 2023/BZP00254146/01 zamieszczone w BZP w dniu 12.06.2023 r. Umowa z Wykonawcą podpisana w dniu 12.06.2023 r.; TP 78/2023 - Ogłoszenie nr 2023/BZP00453555/01 zamieszczone w BZP w dniu 20.10.2023 r. Umowa z Wykonawcą podpisana w dniu 17.10.2023 r.

Zamawiającego wniosku o wszczęcie postępowania zgodnie z załącznikiem nr 2 do ww. Regulaminu zamówień, natomiast po udzieleniu lub nieudzieleniu zamówienia pracownik merytoryczny publikuje informację o wyniku postępowania.

W okresie objętym kontrolą ROPS przeprowadził łącznie 50 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości poniżej 130.000 zł, odpowiednio 20 postępowań w roku 2022 o łącznej wartości 514.823,17 zł oraz 30 postępowań w roku 2023 o łącznej wartości 674.508,74 zł.

W toku kontroli zbadano 4 postępowania⁹¹ o udzielenie zamówienia publicznego o wartości poniżej 130.000 zł o przeprowadzone przez ROPS w okresie objętym kontrolą, odpowiednio 1 z roku 2022 oraz 3 z roku 2023. Wartość każdego z postępowań nie przekroczyła wartości 50.000 zł netto. Zapytania do wykonawców przekazywane były pocztą elektroniczną i były kierowane do co najmniej 2 wykonawców. Z wyboru oferty w przypadku każdego z postępowań sporządzona została notatka służbowa.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

III. Polityka kadrowa ROPS.

1. Organizacja ROPS.

1.1 Statut oraz Regulamin organizacyjny.

ROPS funkcjonuje na podstawie Statutu nadanego w drodze zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie nadania statutu Regionalnemu Ośrodkowi Psychiatrii Sądowej w Branicach⁹².

W Ośrodku obowiązywał Regulamin organizacyjny, który określał szczegółowy zakres zadań i tryb pracy Ośrodka, wprowadzony zarządzeniem wewnętrznym nr 25/2017 Dyrektora Ośrodka z dnia 14 grudnia 2017 r. (dalej: „Regulamin organizacyjny”), zmieniony zarządzeniem nr 09/2019 Dyrektora Ośrodka z dnia 21 maja 2019 r. oraz zarządzeniem nr 1/2021 Dyrektora Ośrodka z dnia 18 stycznia 2021 r. Regulamin organizacyjny zawierał elementy określone w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁹³, dalej jako: ustawa o działalności leczniczej.

Zgodnie z zapisami § 6 ust. 3 Statutu, Dyrektor Ośrodka działa przy pomocy Zastępcy Dyrektora ds. Lecznictwa i Rehabilitacji oraz Zastępcy Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych. Natomiast na podstawie zapisów działu X pkt 4 Regulaminu organizacyjnego Dyrektor działa przy pomocy jedynie Zastępcy Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych. Rozbieżności w zapisach Statutu oraz Regulaminu organizacyjnego ww. zakresie należy ocenić negatywnie. Niezbędnym jest podjęcie przez Ośrodek działań mających na celu wyeliminowanie ww. nieprawidłowości.

Ustalono, że w okresie kontrolowanym, w Ośrodku na stanowisku Zastępcy Dyrektora zatrudnieni byli Pan Jerzy Nogański (w okresie od dnia 1.09.2000 r. do dnia 30.03.2022 r.) oraz Pan Jarosław Gospodarczyk (w okresie od dnia 15.04.2022 r. do dnia 19.04.2023 r.).

Z przedstawionych przez Ośrodek dokumentów wynikało, że ww. osoby pełniły funkcję zastępcy dyrektora bez określenia czy stanowisko dotyczyło spraw administracyjno-ekonomicznych czy spraw lecznictwa i rehabilitacji⁹⁴, co należy ocenić jako działanie nierzetelne i niezgodne z zapisami ww. Statutu. Zgodnie z wyjaśnieniami Ośrodka, wskazani ww. Zastępcy Dyrektora pełnili faktycznie funkcję Zastępcy Dyrektora do spraw

⁹¹ 8/V/2022, brak znaku sprawy (notatka) – Wykonanie systemu archiwizacji rocznej, ZO 8/2023, ZO 14/2023.

⁹² Dz. Urz. Min. Zdrow., poz. 21.

⁹³ Dz. U. z 2022 r., poz. 633 z późn. zm.

⁹⁴ W umowach o pracę ww. osób wskazano jedynie stanowisko zastępcy dyrektora.

Administracyjno-Technicznych⁹⁵, przy czym należy zauważyć, że w ROPS nie ma takiego stanowiska - jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka⁹⁶, w tych przypadkach nie dostosowano właściwego nazewnictwa, tj. zgodnego ze Statutem.

Stanowisko Zastępcy Dyrektora do spraw Administracyjno-Ekonomicznych pozostawało nieobsadzone od dnia 20 kwietnia 2023 r. (od objęcia przez Pana Jarosława Gospodarczyka funkcji Dyrektora ROPS) - część czynności przypisanych dla tego stanowiska została przekierowana na kierowników komórek organizacyjnych, natomiast pozostały zakres czynności wykonuje obecny Dyrektor Ośrodka. Istniejąca sytuacja jest, zgodnie z wyjaśnieniami, tymczasowa, gdyż planowana jest rozbudowa ROPS w Branicach i wówczas, z uwagi na zwiększenie obowiązków Dyrektora, należy zatrudnić Zastępcę Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych.

W odniesieniu do nieobsadzenia w okresie objętym kontrolą stanowiska Zastępcy Dyrektora do spraw Lecznictwa i Rehabilitacji, Ośrodek wyjaśnił, że poprzedni Dyrektor ROPS, Pan Wiesław Gadecki, posiadał wykształcenie medyczne, dlatego też ww. stanowisko nieobsadzone od 2000 r. Również po objęciu stanowiska Dyrektora przez Pana Jarosława Gospodarczyka, stanowisko Zastępcy Dyrektora do spraw Lecznictwa i Rehabilitacji pozostaje nieobsadzone - na dwa kolejno przeprowadzone konkursy na ww. stanowisko nie wpłynęły żadne oferty⁹⁷.

O ww. konkursach poinformowano: Izbę Lekarską, Ministerstwo Zdrowia Departament Zdrowia Publicznego z prośbą o wskazanie przedstawicieli tych podmiotów do Komisji Konkursowej. Postępowania konkursowe zostały unieważnione z powodu braku ofert. Dyrektor ROPS wyjaśnił, że było kilka telefonów od lekarzy specjalistów psychiatrii z pytaniem o ewentualne wynagrodzenie na tym stanowisku i na tym się kontakt kończył. Ponadto, jak wynikało z informacji Dyrektora Ośrodka, mając na uwadze konieczność zachowania bezpieczeństwa nadzoru medycznego nad prowadzonymi świadczeniami zdrowotnymi przez Ośrodek, zdecydowano się na powierzenie tych czynności lek. med. specj. psychiatrii Panu Wiesławowi Gadeckiemu, tj. poprzedniemu Dyrektorowi Ośrodka, powierzając mu funkcję Koordynatora ds. Medycznych w ROPS na podstawie umów cywilnoprawnych, które szerzej omówiono w pkt 5 niniejszego dokumentu.

Dlatego też, biorąc pod uwagę zapisy art. 49 ust. 4 ustawy o działalności leczniczej, który stanowi, że jeżeli w wyniku postępowania w dwóch kolejnych konkursach kandydat nie został wybrany z przyczyn określonych w ust. 3⁹⁸, odpowiednio podmiot tworzący albo kierownik nawiązuje stosunek pracy albo zawiera umowę cywilnoprawną z osobą przez siebie wskazaną po zasięgnięciu opinii komisji konkursowej, celem uniknięcia zarzutu podejrzenia próby ominięcia ustawy kominowej, zasadnym było skorzystanie z ww. przepisów prawa.

⁹⁵ Pismo z dnia 19 czerwca 2024 r. (brak znaku, odpowiedź na pismo ROPS/6/2024, pkt 3 i 4. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora ROPS, wynikało to z ich zakresów czynności (obowiązków)

⁹⁶ W tym miejscu należy zwrócić uwagę na fakt, iż Dyrektor ROPS w swoich wyjaśnieniach posługiwał się niezgodnym zarówno ze Statutem jak i Regulaminem organizacyjnym, pojęciem Zastępcy Dyrektora ds. Administracyjno-Technicznych, podczas gdy w ww. dokumentach prawidłowa nazwa to zastępca ds. Administracyjno-Ekonomicznych.

⁹⁷ Konkursy na stanowisko Zastępcy Dyrektora do spraw Lecznictwa ogłoszono w dniach 10 lipca 2023 r. i 4 sierpnia 2023 r., dokumentacja dołączona do pisma z dnia 2 sierpnia 2024 r. dot. ROPS/11/2024 pkt 2.

⁹⁸ Jeżeli do konkursu nie zgłosiło się co najmniej dwóch kandydatów lub w wyniku konkursu nie wybrano kandydata albo z kandydatem wybranym w postępowaniu konkursowym nie nawiązano stosunku pracy albo nie zawarto umowy cywilnoprawnej, odpowiednio podmiot tworzący lub kierownik ogłasza nowy konkurs w okresie 30 dni od dnia zakończenia postępowania w poprzednim konkursie.

Ponadto stwierdzono, że w Ośrodku równolegle funkcjonują stanowiska Kierownika Działu Służb Pracowniczych (wymienione w Regulaminie organizacyjnym) oraz Kierownika Sekcji Kadr i Szkolenia i Kierownika Sekcji Płac). Ze względu na częściowo nakładające się zakresy czynności tych stanowisk, wskazane jest przeprowadzenie analizy przydatności tych komórek, a w razie potrzeby dokonanie stosownych zmian organizacyjnych i aktualizacja Regulaminu organizacyjnego, z uwzględnieniem zapisu § 6 ust. 1 Statutu, zgodnie z którym, Dyrektor ponosi odpowiedzialność za zarządzanie Ośrodkiem, kieruje jego działalnością i reprezentuje go na zewnątrz, zatem do jego kompetencji należy ustalenie właściwej struktury organizacyjnej i zapewnienie współdziałania poszczególnych komórek organizacyjnych.

Zgodnie z dyspozycją art. 104 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy⁹⁹ (dalej: „Kodeks pracy”) organizację i porządek w procesie pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy i pracowników ustala się w regulaminie pracy. W Ośrodku funkcjonował Regulamin pracy wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 24/2003 w dniu 30 października 2003 r., zmieniony Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 1/2009 z dnia 26 stycznia 2009 r., Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 16/2010¹⁰⁰, Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 31/2011 z dnia 14 listopada 2011 r., Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 36/2011 z dnia 20 grudnia 2011 r., Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 24/2013 z dnia 9 grudnia 2013 r., Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 32/2015 z dnia 31 grudnia 2015 r., Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 18/2017 z dnia 18 października 2017 r., Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 11/2019 z dnia 3 czerwca 2019 r., Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 16/2019 z dnia 4 lipca 2019 r., Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 37/2021¹⁰¹ oraz Zarządzeniem Dyrektora ROPS nr 12/2023 z dnia 13 marca 2023 r.

W zakresie regulacji dotyczących zatrudniania młodocianych – Regulamin pracy nie zawierał wykazu prac wzbronionych pracownikom młodocianym, rodzaju prac i wykazu stanowisk prac dozwolonych pracownikom młodocianym w celu odbywania przygotowania zawodowego, jak również wykazu lekkich prac dozwolonych pracownikom młodocianym zatrudnionym w innym celu niż przygotowanie zawodowe, z uwagi na fakt, iż Ośrodek, ze względu na specyfikę swojej działalności, nie zatrudnia takich pracowników.

W zapisach ww. Regulaminu nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2 RPWDL

Ośrodek figuruje w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą prowadzonym przez Wojewodę Opolskiego, dalej jako: „RPWDL”, nr księgi: 000000018838. Ustalono, że nazewnictwo komórek organizacyjnych w RPWDL było tożsame z nazwami komórek organizacyjnych, których działalność jest związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych wymienionych w Statucie oraz w Regulaminie organizacyjnym Ośrodka.

1.3 Regulamin wynagradzania.

Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej nie posiada regulaminu wynagradzania. Warunki wynagrodzenia za pracę pracowników Ośrodka ustalane są poprzez określenie kwoty wynagrodzenia zasadniczego oraz ustalenie warunków i wypłacanie innych składników wynagrodzenia, kierując się kwalifikacjami zawodowymi tych pracowników oraz zakresem świadczeń zdrowotnych udzielanych przez Ośrodek. Przy ustalaniu wynagrodzeń pracowników ROPS stosuje obowiązujące przepisy prawa, m.in. zapisy ustawy o działalności leczniczej, zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2014 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę pracowników podmiotów leczniczych działających w formie jednostki budżetowej, zapisy ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników

⁹⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, z późn. zm.

¹⁰⁰ Brak daty na dokumencie.

¹⁰¹ Brak daty przy podpisie Dyrektora ROPS. Zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2022 r.

zatrudnionych w podmiotach leczniczych¹⁰² czy zapisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹⁰³.

1.4 Regulamin premiowania.

Zarządzeniem wewnętrznym nr 12/2014 Dyrektor Ośrodka wprowadził Zakładowy regulamin premiowania pracowników ROPS (dalej: „Regulamin premiowania”), który określał wysokość funduszu premiowego, zadania oraz zasady premiowania pracowników Ośrodka. W ww. Regulaminie premiowania widnieje nieaktualna podstawa prawna mianowicie *§ 3 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę pracowników podmiotów leczniczych działających w formie jednostki budżetowej (Dz. U. z 2013 r. Poz. 769)*. Pomimo, iż w powyższym przypadku zapisy konkretnego § 3 niniejszego Rozporządzenia nie uległy zmianie, winno się zaktualizować zapisy Regulaminu dot. przytaczanej podstawy prawnej w zakresie daty jej wydania oraz publikatora, aktualnie obowiązujący akt prawny to: rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2014 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę pracowników podmiotów leczniczych działających w formie jednostki budżetowej.

2. Fluktuacja kadr.

Tabela 2. Stan zatrudnienia w ROPS w okresie objętym kontrolą.

Pracownicy	Stan na dzień 1 stycznia 2022 r.		Stan na dzień 31 grudnia 2022 r.		Stan na dzień 31 grudnia 2023 r.	
	Liczba osób	Wymiar w etatach	Liczba osób	Wymiar w etatach	Liczba osób	Wymiar w etatach
Dyrektor	1	1	1	1	1	1
Z-ca Dyrektora	1	1	1	1	0	0
Główna Księgowa	1	1	1	1	1	1
Kierownik Zespołu Leczn.-Rehab.	2	2	2	2	1	1
Starszy Asystent Lekarza	1	0,25	1	0,25	1	0,25
Lekarz Dentysta	1	0,33	1	0,33	1	0,33
Kierownik Działu Farmacji Szpitalnej	1	1	1	1	1	1
p.o. Kierownik Działu Farmacji Szpitalnej	0	0	0	0	1	1
Inspektor ds. Gospodarki Lekiem	0	0	1	0,25	0	0
Asystent-psycholog	3	3	3	3	2	2
Przełożony Pielęgniarek	1	1	1	1	1	1
Pielęgniarka Koordynująca	4	4	4	4	4	4
Specjalista Pielęgniarka	0	0	7	6,25	11	10,25
Starsza Pielęgniarka	33	32,33	29	28,33	24	23,33
Pielęgniarka	3	3	2	2	3	3
p.o. Kierownika Warsztatów Terapii Zajęciowej i Rekreacji	1	1	1	1	1	1
Starszy Terapeuta Zajęciowy	3	3	3	3	3	3
Sanitariusz	0	0	0	0	1	1
Sanitariusz szpitalny	49	48,5	49	49	49	49

¹⁰² Dz. U. 2017 poz. 1473, z późn. zm

¹⁰³ Dz. U. 1974 Nr 24 poz. 141, z późn. zm.

Salowa	9	9	9	9	9	9
Strażnik	0	0	0	0	1	1
Pracownik ochrony oddziałów psychiatrii sądowej	27	27	29	29	29	29
Starszy pracownik socjalny	1	1	1	1	1	1
Statystyk medyczny	1	1	1	1	1	1
Kapelan szpitalny	1	0,5	1	0,5	1	0,5
Kierownik Działu Techniczno-Eksploatacyjnego	1	1	0	0	0	0
Specjalista ds. Zamówień Publicznych	0	0	0	0	1	1
Kierownik Ochrony	1	1	1	1	1	1
Pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych	1	0,2	1	0,2	1	0,2
Kierownik Działu Służby Pracowniczej	1	1	1	1	1	1
Kierownik Sekcji Płac	1	1	1	1	1	1
Kierownik Sekcji Kadr i Szkolenia	1	1	1	1	1	1
Specjalista ds. BHP/Inspektor Ochrony PPOŻ	1	1	1	1	1	0,5
Administrator Sieci Komputerowych	1	0,75	1	0,75	1	0,75
Starszy Księgowy	3	3	3	3	3	3
Księgowy	1	1	2	2	1	1
Starszy referent	0	0	0	0	1	1
Referent	0	0	0	0	1	1
Sekretarka	1	1	2	2	0	0
Magazynier	1	1	1	1	1	1
Elektryk	1	1	1	1	1	1
Kierowca	1	1	1	1	1	1
Robotnik Gospodarczy	4	4	4	4	5	5
Razem	164	159,86	170	164,86	170	165,11

Liczba osób zatrudnionych w ROPS w okresie objętym kontrolą na początku roku 2022 wyniosła łącznie 164 osoby, natomiast pod koniec tego roku oraz pod koniec roku 2023 wyniosła łącznie 170 osób zatrudnionych odpowiednio na 164,86 i 165,11 etatach. Najliczniejszą grupę pracowników stanowili sanitariusze szpitalni, pielęgniarki oraz pracownicy ochrony oddziałów psychiatrii sądowej.

Ponad powyższe ustalono, iż w roku 2022 zatrudniono 14 osób i rozwiązano stosunek pracy z 8 pracownikami, natomiast w roku 2023 zatrudniono 16 osób i rozwiązano stosunek pracy z 16 pracownikami.

3. Wysokość wynagrodzeń pracowników Ośrodka oraz zatrudnianie pracowników posiadających kwalifikacje zawodowe odpowiednie do zajmowanego stanowiska.

Na próbie dziesięciu pracowników¹⁰⁴ Ośrodka ustalono, że przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2014 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę pracowników podmiotów leczniczych działających w formie jednostki budżetowej¹⁰⁵, dalej jako: „rozporządzenie w sprawie warunków wynagradzania” były przestrzegane. W toku kontroli ustalono, że osoby zatrudnione w ROPS w okresie objętym kontrolą posiadały kwalifikacje zawodowe odpowiednie do zajmowanego przez nich stanowiska. Ustalono także, iż kategorie zaszerzegowania poszczególnych pracowników oraz ich miesięczne stawki wynagrodzenia zasadniczego odpowiadały zapisom ww. rozporządzenia.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ośrodek nie posiadał sformalizowanych zasad naboru pracowników. Zgodnie z wyjaśnieniami Ośrodka¹⁰⁶ postępowania konkursowe na stanowiska, o których mowa w art. 49 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy o działalności leczniczej były przeprowadzane zgodnie z zapisami danej ustawy. Mając jednak na uwadze fakt, iż ww. przepisy prawne obejmują tylko niektóre stanowiska pracy, tj. stanowiska kierownika, zastępcy kierownika, w przypadku gdy kierownik nie jest lekarzem, ordynatora, naczelną pielęgniarkę lub przełożoną pielęgniarek i pielęgniarki oddziałowej, wskazanym byłoby ustanowienie sformalizowanych zasad naboru kandydatów na wolne stanowiska pracy, które miałyby także zastosowanie w przypadku stanowisk niewymienionych w ww. przepisach ustawy o działalności leczniczej, lecz obecnych w strukturze zatrudnienia ROPS.

4. Wysokość wynagrodzeń osób kierujących Ośrodkiem.

W toku kontroli zbadano wysokość wynagrodzenia miesięcznego Dyrektorów Ośrodka, Zastępcy Dyrektora i Główną księgową w aspekcie przestrzegania przepisów określonych w ustawie kominowej.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy kominowej kierownikom, zastępcom kierowników oraz głównym księgowym państwowych jednostek budżetowych, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy lub rodzaju umowy cywilnoprawnej stanowiącej podstawę zatrudnienia przysługuje wyłącznie wynagrodzenie miesięczne z zastrzeżeniem art. 5 ust. 2 i 3 ustawy kominowej, zgodnie z którymi to przepisami, osobom tym mogą być przyznane świadczenia dodatkowe oraz nagroda roczna.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy kominowej świadczeniami dodatkowymi, o których mowa w art. 5 ust. 2, są świadczenia z tytułu zatrudnienia, w tym: bytowe, socjalne, komunikacyjne, oraz ubezpieczenia majątkowe i osobowe – inne bądź wyższe niż ustalone w regulaminach wynagradzania, zakładowych i ponadzakładowych układach zbiorowych pracy oraz w odrębnych przepisach. Wykaz świadczeń dodatkowych został określony w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych, które mogą być przyznane osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi oraz trybu ich przyznawania¹⁰⁷ (dalej: „rozporządzenie w sprawie wykazu świadczeń dodatkowych”). Zgodnie z ww. rozporządzeniem świadczenia dodatkowe stanowią: nagroda jubileuszowa przyznawana nie częściej niż co 5 lat, odprawa pieniężna w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, zwrot częściowych kosztów użytkowania udostępnionego lokalu mieszkalnego, w tym mieszkania służbowego, świadczenia związane z korzystaniem z częściowo odpłatnych usług telekomunikacyjnych,

¹⁰⁴ Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach: starsza pielęgniarka, inspektor ds. gospodarowania lekami, sanitariusz szpitalny (2 osoby), pracownik ochrony, przełożony pielęgniarek, robotnik gospodarczy, specjalista ds. zamówień publicznych i organizacji, specjalista ds. BHP/inspektor p.poż, pielęgniarka.

¹⁰⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 4, z późn. zm.

¹⁰⁶ Pismo ROPS z dnia 14 czerwca 2024 r. wraz z załącznikami – odpowiedź na pismo MZ o znaku ROPS/4/2024.

¹⁰⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1399, z późn. zm.

świadczenia z tytułu dodatkowego ubezpieczenia zdrowotnego, majątkowego oraz osobowego, dodatki do wynagrodzeń przyznawane w ramach realizacji projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Zasady przyznawania nagrody rocznej określa art. 10 ustawy kominowej.

Zgodnie z art. 8 ustawy kominowej wysokość wynagrodzenia miesięcznego ww. osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych nie może przekroczyć trzykrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego¹⁰⁸.

4.1. Wysokość wynagrodzenia Dyrektora Ośrodka.

1. Pan Wiesław Gadecki.

Pan Wiesław Gadecki pełnił funkcję Dyrektora do dnia 19 kwietnia 2023 r. Wynagrodzenie miesięczne Dyrektora Ośrodka ustalił Minister Zdrowia¹⁰⁹. W 2022 r. składały się na nie następujące składniki: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny naliczany od wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatek stażowy naliczany od wynagrodzenia zasadniczego.

Dyrektorowi ROPS w okresie objętym kontrolą została przyznana nagroda roczna za 2021 r. w wysokości [REDAKTOWANO] zł¹¹⁰. W związku z rozwiązaniem umowy o pracę z dniem 19 kwietnia 2023 r. i przejściem na emeryturę ówczesny Zastępca Dyrektora ROPS¹¹¹ przyznał Panu Wiesławowi Gadeckiemu jednorazową odprawę pieniężną łącznie w wysokości [REDAKTOWANO]¹¹² oraz ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Zauważyć należy, że zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy kominowej, organem właściwym do ustalania wynagrodzenia Dyrektora ROPS jest Minister Zdrowia, a odprawa może zostać przyznana w przypadku określonym w art. 12 ustawy kominowej, tj. w razie odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę albo umowy cywilnoprawnej będącej podstawą zatrudnienia przez podmiot zatrudniający.

Przejście na emeryturę nastąpiło na wniosek Pana Wiesława Gadeckiego, zatem brak było możliwości przyznania odprawy przez Ministra Zdrowia¹¹³, dodatkowo przyznanie odprawy przez pracownika Ośrodka stanowiło naruszenie art. 6 ust. 1 ustawy kominowej.

¹⁰⁸ Na podstawie art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz. U. poz. 2445, z późn. zm.) w roku 2022 oraz na podstawie art. 12 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. poz. 2666, z późn. zm.) w roku 2023, podstawę do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 ustawy kominowej, stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 r., tj. 5.655,43 zł x 3 = 16.966,29 zł.

¹⁰⁹ Pismo o znaku: NKM.560.210.2021.2.MZ z dnia 12 grudnia 2021 r. ustalające wynagrodzenie miesięczne od dnia 1 stycznia 2022 r. oraz pismo o znaku: NKM.569.28.2022.3.MZ z dnia 30 listopada 2022 r. ustalające wynagrodzenie miesięczne od dnia 1 grudnia 2022 r.

¹¹⁰ Pismo o znaku: NKM.569.7.2022.2.KCZ z dnia 7 listopada 2022 r.

¹¹¹ Pan Jarosław Gospodarczyk.

¹¹² Odprawa przyznana pismem z dnia 14 kwietnia 2023 r. na podstawie rozporządzenia w sprawie wykazu świadczeń dodatkowych 200 % miesięcznego wynagrodzenia, a także w związku z rozwiązaniem umowy o pracę z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków ze stosunku zatrudnienia odprawa w wysokości jednokrotnego wynagrodzenia na podstawie art. 12 ustawy kominowej.

¹¹³ Co potwierdzało również pismo Ministerstwa Zdrowia o znaku: NKM.569.102.2023.1.MZ z dnia 24 kwietnia 2023 r.

2. Pan Jarosław Gospodarczyk.

Pan Jarosław Gospodarczyk w okresie od 15 kwietnia 2022 r. do dnia 19 kwietnia 2023 r. był Zastępcą Dyrektora ROPS, w okresie od dnia 20 kwietnia 2023 r. do dnia 5 grudnia 2023 r. p.o. Dyrektora Ośrodka, natomiast od dnia 6 grudnia 2023 r. został powołany na stanowisko Dyrektora ROPS. Zgodnie z aneksem z dnia 14 kwietnia 2022 r. do umowy o pracę z dniem 15 kwietnia 2022 r. wynagrodzenie Pana Jarosława Gospodarczyka składało się z następujących składników: wynagrodzenie zasadnicze wg kategorii XIX w wysokości [REDACTED] zł, dodatek funkcyjny w wysokości [REDACTED] % wynagrodzenia zasadniczego, dodatek za wieloletnią pracę w wysokości [REDACTED] % wynagrodzenia zasadniczego oraz premia regulaminowa¹¹⁴.

Aneksem z dnia 29 sierpnia 2022 r. do umowy o pracę z dniem 1 stycznia 2022 r. zwiększone zostało wynagrodzenie zasadnicze do kwoty [REDACTED] zł. Aneksem z dnia 29 sierpnia 2022 r. do umowy o pracę z dniem 15 kwietnia 2022 r. zwiększone zostało wynagrodzenie zasadnicze do kwoty [REDACTED] zł. Aneksem z dnia 16 września 2022 r. do umowy o pracę z dniem 1 lipca 2022 r. zwiększone zostało wynagrodzenie zasadnicze do kwoty [REDACTED] zł. Aneksem z dnia 23 czerwca 2023 r. do umowy o pracę z dniem 1 stycznia 2023 r. zwiększone zostało wynagrodzenie zasadnicze do kwoty [REDACTED] zł.

W związku z wyznaczeniem do pełnienia obowiązków Dyrektora od dnia 20 kwietnia 2023 r. wynagrodzenie miesięczne Dyrektora Ośrodka ustalił Minister Zdrowia¹¹⁵, na które składały się następujące składniki: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny naliczany od wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatek stażowy naliczany od wynagrodzenia zasadniczego.

Oprócz ww. świadczeń wypłacono:

- 1) premię motywacyjną w wysokości [REDACTED] zł w grudniu 2022 r.,
- 2) w okresie od 15 kwietnia 2022 r. do 31 sierpnia 2022 r. świadczenia dodatkowe (w kwietniu [REDACTED] zł, od maja do sierpnia 2022 r. po [REDACTED] zł miesięcznie,
- 3) w okresie od 1 września 2022 r. do 28 lutego 2023 r. świadczenia dodatkowe w wysokości [REDACTED] zł miesięcznie,
- 4) we wrześniu 2022 r. świadczenie dodatkowe w wysokości [REDACTED] zł,
- 5) w kwietniu 2023 r. świadczenie dodatkowe w wysokości [REDACTED] zł,
- 6) w lutym 2023 r. dodatkowe wynagrodzenie roczne w wysokości [REDACTED] zł,
- 7) w lipcu i sierpniu 2023 r. premia regulaminowa w wysokości [REDACTED] zł (w lipcu) i [REDACTED] zł (w sierpniu 2023 r.).

Ustalono, że kwota [REDACTED] wypłacona w grudniu 2022 r. stanowiła nagrodę wypłaconą w ramach funduszu nagród na podstawie Zarządzenia wewnętrznego nr 37/2022 ówczesnego Dyrektora ROPS z dnia 12 grudnia 2022 r.

Świadczenia dodatkowe wymienione w pkt 2) – 5) zostały przyznane przez ówczesnego Dyrektora ROPS¹¹⁶ na podstawie § 2 ust. 1a rozporządzenia w sprawie wykazu świadczeń dodatkowych w związku ze zwiększeniem zakresu wykonywanych zadań związanych z działalnością Ośrodka. Zadania obejmowały¹¹⁷:

- a) przygotowanie programu z wytycznymi dotyczącymi reorganizacji Zespołu Leczniczo-Rehabilitacyjnego „C” na tymczasowy oddział izolacyjny z uwzględnieniem sal jednoosobowych dla pacjentów przejawiających zachowania agresywne i autoagresywne (w okresie 15 kwietnia – 30 kwietnia 2022 r.) oraz przygotowanie danych technicznych do opracowania ekspertyzy technicznej stanu ochrony

¹¹⁴ Premię regulaminową wypłacono w okresie od września do grudnia 2022 r. w wysokościach od [REDACTED] zł do [REDACTED] zł, łącznie w wysokości [REDACTED] zł.

¹¹⁵ Pismo o znaku: NKM.569.105.2023.2.MZ z dnia 26 kwietnia 2023 r.

¹¹⁶ Pismo z dnia 15 kwietnia 2022 r., pismo z dnia 15 kwietnia 2022 r., pismo z dnia 26 września 2022 r., pismo z dnia 23 lutego 2023 r.

¹¹⁷ Pismo z dnia 25 lipca 2024 r., odpowiedź na pytanie ROPS/8/2024 pkt 2.

- przeciwpożarowej dla całego obiektu ROPS (w okresie 1 maja -31 sierpnia 2022 r.) - świadczenie dodatkowe wymienione w pkt 2),
- b) przygotowanie wniosków aplikacyjnych do Ministerstwa Zdrowia w zakresie zadania - wykonanie monitoringu ROPS w Branicach wraz z oszacowaniem kosztów systemu monitoringu - świadczenie dodatkowe wymienione w pkt 3)
- c) przygotowanie projektu inwestycyjnego dla zadania „Rozbudowa Regionalnego Ośrodka Psychiatrii Sądowej w Branicach o dodatkowe 64 łóżka” - świadczenie dodatkowe wymienione w pkt 4),
- d) przygotowanie wniosków o przyznanie dofinansowania z Ministerstwa Zdrowia za wykonanie decyzji PSP (2 wnioski) oraz wykonanie decyzji PPIS (3 wnioski) - świadczenie dodatkowe wymienione w pkt 5).

W piśmie z dnia 16 kwietnia 2023 r. Kierownik Sekcji Płac poinformowała Pana Jarosława Gospodarczyka o konieczności zwrotu nadpłaconych wynagrodzeń, za które uznano przekroczenie miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego w grudniu regulowanego ustawą kominową o kwotę [REDAKTED] zł oraz błędnie naliczenie dodatkowego wynagrodzenia rocznego o kwotę [REDAKTED] zł¹¹⁸. Ww. kwoty zostały zwrócone w ratach w okresie od kwietnia do września 2023 r.¹¹⁹

Nienależnie wypłacone premie wymienione w pkt 7) zostały zwrócone odpowiednio w październiku i listopadzie 2023 r.

W związku z powyższym ustalono, że:

- w zakresie wypłacenia świadczeń wymienionych w pkt 2), 3), 4) oraz 5) nie stwierdzono nieprawidłowości,
- część dodatkowego wynagrodzenia rocznego wymienionego w pkt 6) w kwocie [REDAKTED] zł oraz premia regulaminowa wymieniona w pkt 7) łącznie w kwocie [REDAKTED] zł zostały wypłacone nienależnie i zasadny był ich zwrot przez pracownika,
- nie stwierdzono przekroczenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6) ustawy kominowej oraz świadczeń dodatkowych, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy kominowej, zatem zwrot kwoty [REDAKTED] zł z tego tytułu nie był konieczny,
- wypłacenie premii motywacyjnej wymienionej w pkt 1) w wysokości [REDAKTED] zł było niezgodne z przepisami art. 5 ust. 1-3 oraz art. 11 ustawy kominowej, bowiem nie stanowiła ona świadczeń dodatkowych w rozumieniu przepisów art. 11 ustawy kominowej oraz rozporządzenia w sprawie wykazu świadczeń dodatkowych,
- ze względu na to, że Dyrektor zwrócił kwotę [REDAKTED] zł, do zwrotu pozostała różnica (do kwoty [REDAKTED] zł), tj. [REDAKTED] zł.

4.2. Wysokość wynagrodzenia Zastępcy Dyrektora Ośrodka.

Pan Jerzy Nogański pełnił funkcję Zastępcy Dyrektora do dnia 30 marca 2022 r. Zgodnie z aneksem z dnia 15 maja 2020 r. do umowy o pracę wynagrodzenie Pana Jerzego Nogańskiego składało się z następujących składników: wynagrodzenie zasadnicze wg kategorii XXI w wysokości [REDAKTED] zł, dodatek funkcyjny w wysokości [REDAKTED] zł, wynagrodzenia zasadniczego, dodatek za wieloletnią pracę w wysokości [REDAKTED] zł, wynagrodzenia zasadniczego oraz premia regulaminowa¹²⁰. W związku z rozwiązaniem umowy o pracę z dniem 30 marca 2022 r. i przejściem na emeryturę przyznano jednorazową odprawę pieniężną łącznie w wysokości [REDAKTED] zł. Odprawa została przyznana pismem z dnia 22 marca 2022 r. na podstawie rozporządzenia w sprawie wykazu

¹¹⁸ W piśmie z dnia 25 lipca 2024 r. (odpowiedź na pytanie ROPS/8/2024 pkt 2) ROPS poinformował, że kwota należna w ramach pracy na stanowisku kierownika działu technicznego w okresie 1 stycznia 2022 r. – 14 kwietnia 2022 r. wynosiła [REDAKTED] zł, zatem zwrotowi podlegała różnica w wysokości [REDAKTED] zł.

¹¹⁹ W kwietniu 2023 r. [REDAKTED] zł i [REDAKTED] zł, po [REDAKTED] zł w maju, czerwcu, lipcu i sierpniu 2023 r., oraz [REDAKTED] zł we wrześniu 2023 r.

¹²⁰ W 2022 r. nie wypłacono premii regulaminowej.

świadczeń dodatkowych 200 % miesięcznego wynagrodzenia, a także w związku z rozwiązaniem umowy o pracę z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków ze stosunku zatrudnienia odprawa w wysokości jednokrotnego wynagrodzenia na podstawie art. 12 ustawy kominowej. Odprawa udzielona na podstawie rozporządzenia

w sprawie wykazu świadczeń dodatkowych została przyznana prawidłowo, natomiast odprawa udzielona na podstawie art. 12 ustawy kominowej może zostać przyznana w razie odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę albo umowy cywilnoprawnej będącej podstawą zatrudnienia przez podmiot zatrudniający, co w tym przypadku nie miało miejsca. W związku z powyższym wypłacenie kwoty [REDAKTOWANO]¹²¹ należy uznać za nieprawidłowość.

W marcu 2022 r. Dyrektor Ośrodka przyznał Panu Jerzemu Nogańskiemu nagrodę roczną za 2021 r. w wysokości trzykrotności jego przeciętnego wynagrodzenia w roku poprzedzającym przyznanie nagrody¹²². We wrześniu 2022 r. wypłacono wyrównanie wynagrodzenia w łącznej wysokości [REDAKTOWANO] zł¹²³ oraz wyrównanie odprawy w wysokości [REDAKTOWANO] zł w związku z podwyżką wynagrodzenia od dnia 1 stycznia 2022 r. Jako podstawę wypłacenia ww. wyrównania wskazano pismo Dyrektora ROPS z dnia 4 sierpnia 2022 r. kierowane do Zakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidarność” przy ROPS, które informowało o wzrostach wynagrodzeń zasadniczych pracowników Ośrodka w związku z nowelizacją rozporządzenia w sprawie warunków wynagradzania¹²⁴. Należy zauważyć, że na dzień sporządzenia ww. pisma Pan Nogański nie był już pracownikiem Ośrodka, zatem uzgodnienia z organizacją związkową nie dotyczyły jego osoby. Dodatkowo, wynagrodzenie zasadnicze Pana Nogańskiego mieściło się kategorii XIX znowelizowanego rozporządzenia w sprawie warunków wynagradzania, zgodnie z którą widełki wynagrodzenia zasadniczego od dnia 1 stycznia 2022 r. wynosiły od 2.960,00 zł do 7.560,00 zł, zatem nie wystąpiła konieczność wyrównania wysokości wynagrodzenia do minimalnej wysokości określonej w tej nowelizacji. W związku z tym wypłacenie łącznie [REDAKTOWANO] zł we wrześniu 2022 r. należy uznać za niegospodarne.

4.3. Wysokość wynagrodzenia Głównej księgowej.

Wysokość wynagrodzenia Głównego księgowego ustalił Dyrektor Ośrodka i składało się na nie: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny, dodatek stażowy oraz premia regulaminowa.

Głównej księgowej oprócz wynagrodzenia wypłacono następujące świadczenia:

- 1) w okresie od stycznia do lipca 2022 r. na podstawie § 2 ust. 1a rozporządzenia w sprawie wykazu świadczeń dodatkowych Dyrektor przyznał świadczenie w postaci dodatku w związku ze zwiększeniem zakresu wykonywanych zadań¹²⁵ w kwocie [REDAKTOWANO] zł za każdy miesiąc,
- 2) nagrodę roczną za 2021 r. w wysokości trzykrotności jej przeciętnego wynagrodzenia w roku poprzedzającym przyznanie nagrody¹²⁶,
- 3) jednorazową odprawę pieniężną łącznie w wysokości [REDAKTOWANO] zł oraz ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w związku z rozwiązaniem umowy

¹²¹ Stanowiąca 1/3 łącznej kwoty odprawy w wysokości [REDAKTOWANO] zł.

¹²² [REDAKTOWANO] zł.

¹²³ W tym: wynagrodzenie zasadnicze [REDAKTOWANO] zł, dodatek funkcyjny [REDAKTOWANO] zł, dodatek stażowy [REDAKTOWANO] zł.

¹²⁴ Dz. U. z 2022 r., poz. 1530.

¹²⁵ Pismo z dnia 3 stycznia 2022 r. wykonywanie innych zadań o charakterze merytorycznym związanych z zakresem działalności Ośrodka.

¹²⁶ Pismo z dnia 21 marca 2022 r. z akceptacją Dyrektora, wysokość nagrody: [REDAKTOWANO] zł, wypłacono w marcu 2022 r.

o pracę z dniem 27 lipca 2022 r. i przejściem na emeryturę¹²⁷, Odprawa została przyznana pismem z dnia 25 lipca 2022 r. na podstawie:

- a) rozporządzenia w sprawie wykazu świadczeń dodatkowych w wysokości 200 % miesięcznego wynagrodzenia,
- b) w związku z rozwiązaniem umowy o pracę z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków ze stosunku zatrudnienia odprawa w wysokości jednokrotnego wynagrodzenia na podstawie art. 12 ustawy kominowej,
- 4) w okresie od sierpnia 2022 r. do lutego 2023 r. na podstawie § 2 ust. 1a rozporządzenia w sprawie wykazu świadczeń dodatkowych, Dyrektor przyznał świadczenie w postaci dodatku w związku ze zwiększeniem zakresu wykonywanych zadań¹²⁸ w kwocie [REDACTED] zł za każdy miesiąc,
- 5) premię motywacyjną w wysokości [REDACTED] zł w grudniu 2022 r.,
- 6) premię motywacyjną w wysokości [REDACTED] zł we wrześniu 2023 r.,
- 7) premię motywacyjną w wysokości [REDACTED] zł w grudniu 2023 r.,
- 8) dodatkową premię w wysokości [REDACTED] zł w grudniu 2023 r.,
- 9) dodatkowe wynagrodzenie roczne w wysokości [REDACTED] zł w lutym 2023 r.

Ustalono, że kwota [REDACTED] zł wypłacona w grudniu 2022 r. podobnie jak w przypadku Pana Jarosława Gospodarczyka, stanowiła nagrodę wypłaconą w ramach funduszu nagród na podstawie Zarządzenia wewnętrznego nr 37/2022 ówczesnego Dyrektora ROPS z dnia 12 grudnia 2022 r., kwota [REDACTED] zł wypłacona we wrześniu 2023 r. stanowiła nagrodę wypłaconą w ramach dodatkowego funduszu motywacyjnego na podstawie Zarządzenia wewnętrznego nr 49 Dyrektora ROPS z dnia 14 września 2023 r., kwota [REDACTED] zł wypłacona w grudniu 2023 r. również stanowiła nagrodę wypłaconą w ramach dodatkowego funduszu motywacyjnego na podstawie Zarządzenia wewnętrznego nr 68 Dyrektora ROPS z dnia 14 grudnia 2023 r. Dodatkowa premia w wysokości [REDACTED] zł wypłacona w grudniu 2023 r. została przyznana na podstawie wniosku dodatkowego Dyrektora do regulaminu premiowania za miesiąc grudzień 2023 r.

W piśmie z dnia 30 marca 2023 r. Kierownik Sekcji Płac poinformowała Panią Ewę Wanat o konieczności zwrotu niesłusznie naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego w kwocie [REDACTED] zł. Ww. kwota została zwrócona w ratach w okresie od lipca do października 2023 r.¹²⁹

W zakresie przyznania nagrody rocznej za 2021 r. (pkt 2)), odprawy emerytalnej i ekwiwalentu (pkt 3a)), świadczeń dodatkowych wymienionych w pkt 1) i 4) nie stwierdzono nieprawidłowości. Natomiast, przyznanie premii motywacyjnych i dodatkowych premii wymienionych w pkt 5), 6), 7), oraz 8) było niezgodnie z przepisami art. 5 ust. 1-3 oraz art. 11 ustawy kominowej, bowiem przyznane świadczenia nie stanowiły świadczeń dodatkowych, w rozumieniu art. 11 ust. 1 ustawy kominowej oraz przepisów rozporządzenia w sprawie wykazu świadczeń dodatkowych.

Odprawa wymieniona w pkt 3a) udzielona na podstawie art. 12 ustawy kominowej może zostać przyznana w razie odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę albo umowy cywilnoprawnej będącej podstawą zatrudnienia przez podmiot zatrudniający, co w tym przypadku nie miało miejsca. W związku z powyższym wypłacenie kwoty [REDACTED] zł¹³⁰ należy również uznać za nieprawidłowość.

Dodatkowo ustalono, że wynagrodzenie Pani Ewy Wanat zostało podwyższone od dnia 1 stycznia 2022 r. do kwoty [REDACTED] zł (kat. XIX) aneksem z dnia 29 sierpnia 2022 r., oraz

¹²⁷ Pismo z dnia 25 lipca 2022 r. Ponowne zatrudnienie nastąpiło z dniem 29 lipca 2022 r. – umowa o pracę z tego samego dnia.

¹²⁸ Pismo z dnia 1 sierpnia 2022 r. wykonywanie innych zadań o charakterze merytorycznym związanych z zakresem działalności Ośrodka.

¹²⁹ W lipcu 2023 r. [REDACTED] zł, po [REDACTED] zł w sierpniu i wrześniu 2023 r., oraz [REDACTED] zł w październiku 2023 r.

¹³⁰ Stanowiąca 1/3 łącznej kwoty odprawy w wysokości [REDACTED] zł.

od dnia 1 lipca 2022 r. do kwoty [REDACTED] zł (kat. XIX) aneksem z dnia 16 września 2022 r., a więc już po rozwiązaniu umowy o pracę z dniem 27 lipca 2022 r. Należy zauważyć, że na dzień sporządzenia ww. aneksów Pani Ewa Wanat posiadała zawartą umowę o pracę od dnia 29 lipca 2022 r., natomiast sporządzone aneksy dotyczyły poprzedniej umowy o pracę, która na dzień sporządzenia aneksów już nie obowiązywała.

Dodatkowo, wynagrodzenie zasadnicze Pani Ewy Wanat mieściło się kategorii XIX znowelizowanego rozporządzenia w sprawie warunków wynagradzania¹³¹, zgodnie z którą widełki wynagrodzenia zasadniczego od dnia 1 stycznia 2022 r. wynosiły od 2.960,00 zł do 7.560,00 zł, zatem nie wystąpiła konieczność wyrównania wysokości wynagrodzenia do minimalnej wysokości określonej w tej nowelizacji. W związku z tym wypłacenie we wrześniu 2022 r. razem kwoty [REDACTED] zł, w tym wyrównania wynagrodzenia za okres styczeń-lipiec 2022 r. w wysokości [REDACTED] zł¹³², oraz wyrównania odprawy, ekwiwalentu za urlop i wynagrodzenia za czas choroby łącznie w wysokości [REDACTED] zł¹³³ należy uznać za niegospodarne.

Przyznanie dodatkowych świadczeń Panu Wiesławowi Gadeckiemu w wysokości [REDACTED] zł, Panu Jarosławowi Gospodarczykowi w łącznej wysokości [REDACTED] zł¹³⁴, Panu Jerzemu Nogańskiemu w wysokości [REDACTED] zł oraz Pani Ewie Wanat w łącznej wysokości [REDACTED] zł niezgodnie z ustawą kominową oraz przepisami wykonawczymi oceniono negatywnie jako działania niezgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Wypłacenie podwyżek wynagrodzenia po rozwiązaniu umów o pracę oraz związanych z tym wyrównań pozostałych świadczeń we wrześniu 2022 r. Panu Jerzemu Nogańskiemu łącznie w wysokości [REDACTED] zł oraz Pani Ewie Wanat łącznie w wysokości [REDACTED] zł oceniono jako działania niegospodarne.

5. Zawieranie umów cywilnoprawnych przez ROPS.

W okresie kontrolowanym ROPS nie zawierał umów cywilnoprawnych z własnymi pracownikami, natomiast zawierał umowy cywilnoprawne z osobami nie będącymi pracownikami Ośrodka. Zgodnie z wyjaśnieniami¹³⁵ ROPS nie posiadał sformalizowanych zasad zawierania umów cywilnoprawnych i wyboru zleceniobiorców.

Przedmiotem umów zawieranych przez Ośrodek było przede wszystkim pełnienie dyżurów medycznych, natomiast w 2023 r. zawarto jedną umowę cywilnoprawną do prowadzenia zamówień publicznych i organizacji, jedną umowę cywilnoprawną na prowadzenie spraw BHP i PPOŻ w Ośrodku oraz dodatkowo umowy na pełnienie funkcji Koordynatora do spraw Medycznych oraz udzielanie świadczeń zdrowotnych.

W toku kontroli zbadano 20% umów cywilnoprawnych, łącznie 13 umów, zawartych w latach 2022 -2023 – odpowiednio 5 umów z roku 2022 oraz 8 umów z roku 2023. Poddane kontroli umowy, co do zasady, sporządzone były w sposób prawidłowy, natomiast w zapisach 11 umów nie zamieszczono informacji dot. zabezpieczenia interesów zleceniodawcy, powołano się jedynie na ogólne przepisy kodeksu cywilnego, tj. „W sprawach nieuregulowanych w tej umowie mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego o umowie zlecenie”. Dodatkowo w przypadku 4 umów o pełnienie dyżurów

¹³¹ Dz. U. z 2022 r., poz. 1530.

¹³² W tym wynagrodzenie zasadnicze [REDACTED] zł (I [REDACTED] zł, II [REDACTED] zł, III [REDACTED] zł, IV [REDACTED] zł, V [REDACTED] zł, VI [REDACTED] zł, VII [REDACTED] zł i [REDACTED] zł), dodatek funkcyjny [REDACTED] zł (I [REDACTED] zł, II [REDACTED] zł, III [REDACTED] zł, IV [REDACTED] zł, V [REDACTED] zł, VI [REDACTED] zł, VII [REDACTED] zł i [REDACTED] zł), wysługa lat [REDACTED] zł (I – VI po [REDACTED] zł, VII [REDACTED] zł i [REDACTED] zł).

¹³³ Na powyższą kwotę składały się: [REDACTED] zł – wyrównanie ekwiwalentu za urlop, [REDACTED] zł – wyrównanie odprawy emerytalnej, oraz [REDACTED] zł – wyrównanie za czas choroby.

¹³⁴ Jako różnica pomiędzy wypłaconą premią motywacyjną [REDACTED] zł a zwrotem kwoty [REDACTED] zł, do zwrotu pozostaje [REDACTED] zł.

¹³⁵ Pismo z dnia 19 czerwca 2024 r. w odpowiedzi na pismo MZ o znaku ROPS/4/2024

lekarskich brak było zapisów dotyczących zobowiązania zleceniobiorcy do zawarcia ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej na czas trwania umowy oraz okazania, na prośbę zleceniodawcy, ważnej polisy ubezpieczeniowej zawartej z tego tytułu.

Ustalono również, że zawarto następujące umowy cywilnoprawne z [REDAKTOWANO]

- umowa na świadczenie usług zdrowotnych zawarta w dniu 21 kwietnia 2023 r. (obowiązywała do dnia 29 czerwca 2023 r.), której przedmiotem było, m.in., do czasu rozstrzygnięcia konkursu na Zastępcę Dyrektora do spraw Lecznictwa i Rehabilitacji wykonywanie zadań w zakresie obowiązków Koordynatora do spraw Medycznych¹³⁶;
- umowa na udzielanie świadczeń zdrowotnych – Kierownik Zespołu Leczniczo - Rehabilitacyjnego „A”, zawarta w dniu 30 czerwca 2023 r., której przedmiotem było pełnienie funkcji Kierownika Zespołu Leczniczo Rehabilitacyjnego „A” oraz udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie psychiatrii sądowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie co najmniej 5 dni w tygodniu w dni robocze minimum 7 godzin dziennie między godzinami 7:00 – 18:00 zgodnie z harmonogramem uzgodnionym pomiędzy stronami. Umowę zawarto na okres 36 miesięcy, jest od dnia 30 czerwca 2023 r. do dnia 29 czerwca 2026 r. z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości [REDAKTOWANO] zł. Maksymalna wartość umowy wynosiła [REDAKTOWANO] zł brutto;
- umowa na świadczenie usług zdrowotnych na: wykonywanie zadań Koordynatora do spraw Medycznych w ROPS, wykonywanie zastępstwa Kierownika Zespołu Leczniczo Rehabilitacyjnego „C”, wydawanie opinii sądowo psychiatrycznych, zastępstwa obsługi lekarskiej podczas nieobecności w Zespołach „B” i „D”, pełnienie dyżurów lekarskich w ROPS, zawarta w dniu 30 czerwca 2023 r. Umowę zawarto na okres do dnia 29 czerwca 2026 r. z zastrzeżeniem, że w części dotyczącej Koordynatora do spraw Medycznych do czasu rozstrzygnięcia konkursu na Zastępcę Dyrektora do spraw Lecznictwa i Rehabilitacji oraz w części do czasu rozstrzygnięcia konkursu na pełnienie dyżurów lekarskich w ROPS. Wynagrodzenie ustalono oddzielnie za pełnienie każdej z ww. funkcji, tj. [REDAKTOWANO] zł za pełnienie funkcji Koordynatora do spraw Medycznych, [REDAKTOWANO] zł za wykonywanie zastępstwa Kierownika Zespołu Leczniczo Rehabilitacyjnego „C” [REDAKTOWANO] zł za jedną opinię sądowo psychiatryczną, [REDAKTOWANO] zł za wykonywanie obsługi lekarskiej podczas nieobecności w zespołach „B” i „D” dziennie ze jeden zespół oraz odrębnie za pełnione dyżury.

Zgodnie z kartoteką finansową przedstawioną przez Ośrodek, [REDAKTOWANO] na podstawie ww. umów cywilnoprawnych wobec przedstawionych Ośrodkowi rachunków rozliczeniowych w okresie od kwietnia do grudnia 2023 r. uzyskał przychód w łącznej wysokości [REDAKTOWANO] zł. Powyższe umowy obowiązywały w 2023 r. przez 8 miesięcy i 11 dni, co daje średnią kwotę wynagrodzenia miesięcznego w wysokości około [REDAKTOWANO] zł miesięcznie.

Należy zauważyć, że przedmiotem umów z dnia 30 czerwca 2023 r. było udzielanie aż sześciu różnych rodzajów usług, które [REDAKTOWANO] świadczył łącznie/równolegle lub naprzemiennie przez kilka kolejnych dni w miesiącu bez odpoczynku, co wydaje się obiektywnie niemożliwe do zrealizowania, a także budzi wątpliwości co do jakości

¹³⁶ Przedmiotem umowy było również: pełnienie funkcji Kierownika Zespołu Leczniczo Rehabilitacyjnego „A” oraz udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie psychiatrii sądowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie co najmniej 5 dni w tygodniu dni robocze codziennie między godzinami 7:25 – 15:00 zgodnie z załącznikiem do umowy, wykonywanie zastępstwa Kierownika Zespołu Leczniczo Rehabilitacyjnego „C”, wydawanie opinii sądowo psychiatrycznych dotyczących realizacji środka zabezpieczającego pacjentów ROPS, zastępowanie obsługi lekarskiej podczas ich nieobecności w Zespołach „B” i „D”, pełnienie dyżurów lekarskich w ROPS w dni powszednie od godziny 15:00 do godziny 7:25 dnia następnego oraz w dni wolne od pracy, soboty, niedziele i święta od godziny 7:25 do godziny 7:25 dnia następnego zgodnie z ustalonym i zatwierdzonym przez udzielającego zamówienia harmonogramem.

świadczonych usług. Szczegółowej analizie poddano sprawozdania z realizacji umowy za miesiące sierpień i wrzesień 2023 r. Zgodnie z ww. sprawozdaniami w dniach 12-13 sierpnia, 26-27 sierpnia, 23-24 września 2023 r.¹³⁷ [redacted] realizował 24-godzinne dyżury lekarskie w godzinach 7:25 – 7:25 w cenie [redacted] zł/h, a następnie w kolejnych dniach roboczych (poniedziałki) od godziny 7:25 do 15:00 wykonywał następne zadania bez odpoczynku. We wszystkie dni robocze tych dwóch miesięcy w godzinach 7:25 – 15:00 pełnił funkcję Kierownika Zespołu A [redacted] zł/m-c). Równocześnie wykonywał zadania Koordynatora do spraw Medycznych ([redacted] zł/m-c) i sprawował zastępstwo Kierownika Zespołu C ([redacted] zł/m-c) bez wskazania dni i godzin świadczenia tych usług¹³⁸. W dniach roboczych sierpnia i września zleceniobiorca prowadził również obsługę lekarską Zespołu B i D (odpowiednio 12 i 14 dni płatną po [redacted] zł za dzień) i wydawał opinie sądowo-psychiatryczne pacjentów Ośrodka (11 i 10 opinii, płatne po [redacted] zł za jedną opinię). Za wyżej wymienione miesiące ROPS wypłacił zleceniobiorcy odpowiednio [redacted] zł oraz [redacted] zł.

Z treści umów na świadczenie usług zdrowotnych zawartych z [redacted] wynikało, że zostały zawarte w związku z koniecznością zapewnienia ciągłości świadczenia usług zdrowotnych w ROPS, do czasu przeprowadzenia i rozstrzygnięcia konkursów ofert w zakresach w nich określonych. Sprawowanie wielu funkcji i czynności łącznie/równolegle przez jedną osobę na podstawie umów cywilnoprawnych, co może budzić wątpliwości co do jakości realizowanych zadań ze względu na brak odpoczynku przez kolejne dni, w połączeniu ze znacznymi środkami wydatkowanymi w stosunkowo krótkim okresie czasu należy ocenić negatywnie pod względem gospodarności.

Mając na uwadze konieczność gospodarowania przez Ośrodek w sposób celowy i oszczędny, Dyrektor Ośrodka, ze względu na wysokie koszty tych umów, powinien dążyć do zapewnienia jak najkrótszego czasu ich trwania. Dalsze utrzymywanie tego stanu bezsprzecznie powoduje generowanie wysokich kosztów dla ROPS i należy je uznać za działanie niegospodarne.

Ponad powyższe, zgodnie z wytycznymi KPRM, przypadki zawierania umów cywilnoprawnych zamiast umów o pracę, których przedmiotem są zadania podobne lub tożsame z zadaniami pracowników powinno być uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami i mieć charakter tymczasowy, a przyczynami zawierania umów cywilnoprawnych nie mogą być braki kadrowe lub wymagania przewidziane procedurą naboru.

W opinii kontrolerów, zadania powierzone [redacted] m.in. posada Kierownika Zespołu Leczniczko Rehabilitacyjnego „A” czy też „C”, powinny być wykonywane przez pracownika zatrudnionego na podstawie umowy o pracę. Zasadnym jest zatrudnienie na ww. stanowiskach osób, które będą w stanie faktycznie sprawować nadzór nad organizacją i jakością udzielanych świadczeń w ww. komórkach Ośrodka.

Mając na uwadze wysokość uzyskanych zarobków oraz funkcje jakie [redacted] pełnił na podstawie ww. umów cywilnoprawnych stwierdzić należy, iż powyższe działanie mogło być próbą obejścia zapisów ustawy kominowej, zgodnie z którą, średnie miesięczne wynagrodzenie kierowników, zastępców kierowników oraz głównych księgowych państwowych jednostek budżetowych w 2023 r. nie mogło przekroczyć kwoty 16.966,29 zł.

Zawarcie umów cywilnoprawnych, w szczególności, nieuwzględniających zapisów w przedmiocie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w przypadku pełnienia

¹³⁷ Soboty i niedziele.

¹³⁸ Umowa na świadczenie usług zdrowotnych z dnia 21 kwietnia 2023 r. nie przewidywała określenia minimalnej liczby godzin w miesiącu dla tych zadań.

dyżurów lekarskich oraz zawarcie umów cywilnoprawnych w przedstawionym zakresie z [REDAKTOWANE] należy uznać za nieprawidłowość.

Działanie Ośrodka w powyższym zakresie należy ocenić negatywnie.

IV. Działalność statutowa.

Zgodnie w wyjaśnieniach¹³⁹ Ośrodek wykonuje orzeczenia sądów o zastosowaniu środka zabezpieczającego związanego z umieszczeniem sprawcy w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym w warunkach maksymalnego zabezpieczenia. Pacjenci przebywający w ROPS Branice poddawani są psychoterapii, farmakoterapii, są opiniowani psychiatrycznie, psychologicznie.

Ośrodek dysponuje systemem monitoringu wewnętrznego i zewnętrznego umożliwiającym obserwację drzwi wejściowych, okien zewnętrznych (które są dodatkowo okratowane), izolatek, korytarzy oraz placu rekreacyjnego. System monitoringu sygnalizuje każde niekontrolowane otwarcie drzwi. Wejście do Ośrodka odbywa się przez podwójną śluzę wejściową, natomiast plac rekreacyjny otoczony jest murem o wysokości 5,5 metra. Personel Ośrodka dysponuje radiotelefonem oraz pagerem.

Pacjenci w Zespołach Leczniczo – Rehabilitacyjnych przebywają w salach jedno-, dwu-, trzy- i czteroosobowych, wyposażonych w tapczany¹⁴⁰, krzesła, stoliki, szafki ubraniowe i umywalkę. W Zespołach znajduje się świetlica ogólnodostępna wyposażona w telewizor, odtwarzacz DVD oraz w codzienną prasę. Chorzy mają całodobowy dostęp do łazienki. Osoby przebywające w ROPS otrzymują trzy posiłki dziennie oraz gorące napoje parzone cztery razy dziennie. Pacjenci od poniedziałku do piątku korzystają z zajęć w Dziale Terapii, który zapewnia korzystanie z biblioteki, sali audiowizualnej, pracowni plastycznych oraz sali gimnastycznej. Chorzy mają także możliwość korzystania z boiska do gry w siatkówkę, koszykówkę, siłowni zewnętrznej oraz altany. Każdy pacjent ma prowadzony indywidualny plan pielęgnacji. Pacjenci mają prawo do odwiedzin przez osoby z zewnątrz zgodnie z regulaminem odwiedzin.

Ponad powyższe Ośrodek zapewnia usługi fryzjerskie w zależności od potrzeb osób w nim przebywających. W przypadku osób nie posiadających własnych środków finansowych ROPS zapewnia art. higieniczno-sanitarne. Ośrodek zapewnia czystą bieliznę pościelową i ręczniki, prywatna odzież pacjentów prana jest przez pracowników ROPS. Raz w tygodniu na terenie Ośrodka organizowana jest Msza święta. Dodatkowo, ROPS dysponuje gabinetem stomatologicznym gdzie zatrudniony jest lekarz stomatolog.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1. Udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie diagnostyki i leczenia sprawców czynów zabronionych, które są związane z ich chorobą psychiczną, upośledzeniem umysłowym lub innymi zakłóceniami czynności psychicznych.

ROPS w Branicach wyjaśnił, iż udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie diagnostyki i leczenia sprawców czynów zabronionych, które związane są z ich chorobą psychiczną, upośledzeniem umysłowym lub innymi zakłóceniami czynności psychicznych. Pacjenci umieszczeni w Ośrodku ujawniali objawy choroby psychicznej w postaci psychozy, poważne objawy schizofrenii lub objawy upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym. W trakcie hospitalizacji udzielano im kompleksowej terapii w zakresie leczenia farmakologicznego, oddziaływań psychoterapeutycznych w szerokim tego słowa znaczeniu

¹³⁹ Pismo z dnia 18 czerwca 2024 roku wraz z załącznikami (dot. pisma o znaku ROPS/5/2024)

¹⁴⁰ Łóżko specjalnie dostosowane do potrzeb zakładu, które pozbawione elementów luźnych lub metalowych mogących stwarzać zagrożenie dla pacjenta lub obsługi Ośrodka. ROPS, podczas wizytacji zespołu kontrolnego w jednostce, udostępnił do wglądu meble, które używane są przez pacjentów.

i innych oddziaływań terapeutycznych, które miały na celu zniwelowanie u nich ostrych objawów psychiatrycznych, lub, ujawnianych przez osoby upośledzone umysłowo zachowań agresywnych lub autoagresywnych. Oddziaływania terapeutyczne u niektórych chorych przynosiły zadowalający efekt, co było podstawą do wnioskowania o przeniesienie tych chorych celem dalszej realizacji środka zabezpieczającego do ośrodków o niższym stopniu zabezpieczenia. U części chorych, mimo stosowania wszelkich metod terapeutycznych, z uwagi na uporczywy charakter ich chorób, np. schizofrenie oporną na leczenie, nie uzyskano znaczącej poprawy w ich stanie psychicznym. Osoby te przebywają w Ośrodku przez znaczny okres czasu, nawet kilkuletni¹⁴¹, ponieważ przeniesienie ich do Ośrodków o niższym stopniu zabezpieczenia jest niemożliwe.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wykonywanie badań psychologicznych i prowadzenie terapii psychologicznej.

ROPS poinformował, iż w Ośrodku prowadzone są zajęcia terapeutyczne, zarówno grupowe, jak i indywidualne. Ponad powyższe, prowadzone są zebrania społeczności leczniczej, zajęcia psychoedukacyjne, muzykoterapia, treningi poznawcze, treningi relaksacyjne oraz zajęcia ukierunkowane na problematykę agresji i kontroli agresji oraz kontroli zachowań autoagresywnych. Oprócz zajęć grupowych, prowadzona jest psychoterapia indywidualna ukierunkowana indywidualnie na każdego pacjenta, w zależności od obszaru problemów i możliwości chorego oraz uwzględniając specyfikę jednostek chorobowych oraz bieżących trudności wynikających z funkcjonowania w oddziałach. Oddziaływania psychoterapeutyczne są prowadzone przez psychologów ze stopniami specjalizacyjnymi z wieloletnim doświadczeniem praktycznym. W ramach pracy psychologicznej prowadzone są także rozmowy z rodzinami pacjentów umieszczonych w Ośrodku. Ponad powyższe ROPS prowadził także diagnozę psychologiczną. Podczas wizytacji kontrolerów w Ośrodku zespół kontrolny miał możliwość obejrzenia sal przeznaczonych do zajęć terapeutycznych.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Orzekanie i opiniowanie o stanie zdrowia.

Zgodnie z zapisami art. 203 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego¹⁴² oraz wyjaśnieniami Ośrodka, Dyrektor ROPS, jako kierownik zakładu psychiatrycznego, w którym wykonuje się środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym, nie rzadziej niż co 6 miesięcy przesyła do sądu opinię o stanie zdrowia sprawcy umieszczonego w tym zakładzie oraz o postępach w leczeniu lub terapii. Opinię taką kierownik zakładu psychiatrycznego obowiązany jest przesłać bezzwłocznie, jeżeli w związku ze zmianą stanu zdrowia sprawcy uzna, że jego dalsze pozostawanie w zakładzie nie jest konieczne.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Wydawanie opinii sądowo-psychiatrycznych i sądowo-psychologicznych na polecenie sądu lub prokuratury.

Ośrodek realizował zadanie statutowe w przedmiocie wydawania opinii sądowo-psychiatrycznych i sądowo-psychologicznych na polecenie sądu lub prokuratury. Według danych przekazanych przez Dyrektora ROPS¹⁴³ w okresie objętym kontrolą ROPS wydał łącznie 268 powyższych opinii, z czego 142 opinie w roku 2022 oraz 126 opinii w roku 2023.

¹⁴¹ Pismo z dnia 18 czerwca 2024 r. wraz z załącznikami – odpowiedź na pismo o znaku ROPS/5/2024.

¹⁴² Dz. U. z 2024 r. poz. 706.

¹⁴³ Pismo z dnia 18 czerwca 2024 r. wraz z załącznikami – odpowiedź na pismo o znaku ROPS/5/2024.

Tabela 3. Liczba wydanych opinii sądowo-psychiatrycznych i sądowo-psychologicznych przez ROPS w okresie objętym kontrolą.

Rok	Rodzaj	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2022	Opinie sądowo-psychiatryczne	9	16	8	13	12	16	9	6	10	11	16	8
	Opinie sądowo-psychologiczne	0	1	0	0	3	1	0	1	0	0	2	0
Suma w miesiącu		9	17	8	13	15	17	9	7	10	11	18	8
Suma w roku		142											
2023	Opinie sądowo-psychiatryczne	3	19	3	20	11	4	7	11	12	14	10	6
	Opinie sądowo-psychologiczne	1	1	0	0	2	1	0	0	0	0	1	0
Suma w miesiącu		4	20	3	20	13	5	7	11	12	14	11	6
Suma w roku		126											
Łącznie w latach 2022-2023		268											

Reasumując powyższe ustalenia, należy stwierdzić, iż w zakresie działalności statutowej ROPS nie stwierdzono nieprawidłowości.

Biorąc pod uwagę ustalenia kontroli, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli, zalecam Panu Dyrektorowi:

- 1) bezwzględne przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi;
- 2) wyegzekwowanie zwrotu środków wypłaconych Dyrektorowi, Zastępcy Dyrektora oraz Głównej księgowej niezgodnie z ww. ustawą o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi;
- 3) zapewnienie właściwej kadry zarządzającej w Ośrodku, zgodnej ze Statutem oraz wyłonionej w drodze konkursów przeprowadzonych na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;
- 4) przestrzeganie regulacji zawartych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych w zakresie klasyfikowania wydatków zgodnie z klasyfikacją paragrafów i środków;
- 5) aktualizację zasad (polityki) rachunkowości Ośrodka w zakresie planu kont z obowiązującymi przepisami dotyczącymi rachunkowości jednostek budżetowych;
- 6) przestrzeganie uregulowań zawartych w obowiązującej ustawie Prawo zamówień publicznych, w szczególności w zakresie terminowego przekazywania sprawozdań o udzielonych zamówieniach oraz stosowanie regulacji wewnętrznych dotyczących udzielania zamówień publicznych;
- 7) aktualizację funkcjonujących w Ośrodku uregulowań wewnętrznych, w szczególności instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych, celem dostosowania ich treści do art. 53 i 54 ustawy o finansach publicznych;
- 8) naliczanie i terminowe przekazywanie dochodów Ośrodka na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa.

Przedstawiając powyższe zalecenia, oczekuję od Pana Dyrektora, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach w celu ich realizacji lub przyczynach ich niepodjęcia.

Ponadto, informuję Pana Dyrektora, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Galas
Zastępca Dyrektora
/dokument podpisany elektronicznie/